

# LEKSIKON

skrevet af Michael Blædel · Claus Hesselberg · Peter Hirsch · Lars Ølgaard

De i leksikonnet benyttede forkortelser er:

F fotograf  
I instruktør  
Kl klipper  
Ko kostumer  
Ma manuskript  
Mu musik  
P producer  
S skuespiller



Bibi Andersson.

Harriet Andersson.



**AHRNE, Marianne** (1940) – Svensk instruktør. Efter studentereksamen et år på college i USA, hvorfra hun skrev rejsereportager. Studier ved universitetet i Lund, hvor hun var aktiv på studenterscenen (og andre små teatre) som skuespillerinde og instruktør. Litteraturkritiker ved Sydsvenska Dagbladet. Spillede en sæson i Frankrig med La Nouvelle Compagnie d'Avignon. Her lavede hun også et TV-program med Simone de Beauvoir. Underviste i fransk på Umeå Universitet. 1967–69: Svenska Filminstitutets filmskole på instruktørlinien, sammen med bl. a. Roy → **ANDERSSON** (også aktiv i Lund). M. A. er bidragsyder til tidsskriftet Chaplin. **Litt:** Chaplin 120, 1973 + 131, 1974. **Film:** **72:** Den sidste riddarvampyren (kortfilm). **75:** Fem dagar i Falköping (+ Co-Ma, kort spillefilm (45 min.), indsp. 1973). **76:** Långt borta och nära (+ Co-Ma + Kl – se anm. s. 111). (LØ)

**ALFREDSON, Hans (Hasse)** (28.6. 1931) – Svensk skuespiller, forfatter, instruktør. Fil. cand. fra Lund Universitet 1956. 1956–60 fastansat humorist ved Sveriges Radio, hvor han traf Tage → **DANIELSSON**, med hvem han indledte et frugtbart samarbejde, først som revyforfattere («Svenska Ord»), siden også film, TV og grammofoonplader («Svenska Bilder», «Svenska Ljud»). Parrets første revy »Gröna hund« (1962) opførtes på Gröna Lund i Stockholm. Nedennævnte »Lådan« er en af filmning af deres revy på Berns i Stockholm, nytår 1967. Første egenhændige filminstruktion 1975 med »Ægget er skørt«, for hvilken han modtog SFI's Guldbagga, »en originell regidebut, främst vattenavsnit.« Instruktør af TV-serien »Kvartetten som sprängdes« (1972). Bøger af H. A. bl. a. »Ernst Semmelmanns minnen«, 1962; »En lille bog om afbrænding af blade, kvas, kviste og andet affald i et hjørne af haven«, 1965, på dansk 1975. **Litt:** Kos. 125, forår 1975. **Film** (som skuespiller, hvor intet andet er anført): **58:** Ett svårskött pastorat. **59:** Bara en kypare (sangtekst); Det svänger på slottet (sangtekst). **64:** Svenska bilder/Er svenskerne sådan? (+ M). **65:** Att angöra en brygga/Hul i broho'det = Om at lægge til ved en bådebro (TV-titel, + M). **67:** Stimulantia, afsnittet Dygdens belønning (+ M + I); Skrållen, Ruskprick och Knorrhane. **68:** Lådan (+ M); Skammen; I huvet på en gammal gubbe/I ho'det på en gammel dreng (+ M). **69:** Spader, Madame! (TV + M). **70:** Grisjakten; På rymmen med Pippi Långstrump = Pippi ausser Rand und Bang/Pippi sticker af (Sv–Ty).

**71:** Utvandrar/Udvandrerne; Äppelkriget/Æblekrigen (+ M). **72:** Nybyggarna/Nybyggerne. **73:** Dunderklumpen (stemme). **75:** Ägget är löst/Ægget er skørt (+ M + I + novelle + sang); Släpp fångarne loss – det är vår/Slip fangerne løs, det er forår. (PH)

**ANDERBERG, Torgny** (25.2. 1919) – Svensk instruktør. Født i Västra Vram. Gik på Terserus Teaterskola og var på Svenska Teatern i Vasa. Havde en længere karriere som skuespiller bag sig før han i 1954 debuterede som instruktør. **Film:** **44:** Skeppar Jansson (S). **45:** Tre söner gick till flyget/Tre sønner (S); Vandring med månen (S). **46:** Möte i natten (S); Ödemarksprästen (S). **47:** Iris och löjtnantshjärta/Pigen og løjtnanten (S); Livet i Finnskogarna/Krybskytten fra Storskoven (S); Skepp till Indialand/Sømandstøsen (S); Folket i Simlångsdalen/Folket i dalen (S); Ådalens poesi (S). **49:** Hin och smålänningen (S); Lång-Lasse i Delsbo (S). **50:** Rågens rike (S); Två trappor över gården (I-ass). **51:** Fröken Julie/Fröken Julie (S); Spöke på semester (S). **52:** När syrenerna blommar (S); Kalle Karlsson från Jularbo (S). **53:** Barabbas (S). **54:** Anaconda. **55:** Den glada skomakaren. **56:** Lille Fridolf och jag. **58:** Fridolf stikker opp!; Jangada – En brasiliansk rapsodi. **59:** Fly mej en greve; Fridolfs farliga ålder. **61:** Pärlemor. **63:** Sällskapslek. **74:** Rännstensunger (+ Co-Ma). **76:** Mannen på taket/Manden på taget (S); Djungeläventyret Campa, Campa (+ M). (CH)

**ANDERSSON, Bibi** (11.11. 1935) – Svensk skuespillerinde. **Projekt:** »Justice« (Fr). **Film** (siden Filmens HHH, IV): **69:** Una estate in quattro (It); En Passion/Passion. **70:** Storia di una donna = Story of a Woman/Mellem to mænd (It–USA); The Kremlin Letter/Brevet til Kreml (USA). **71:** The Touch = Beröringen/Beröringen (USA–Sv). **72:** Mannen från andra sidan = Tjelovek s drugo storoni (Sv–Sovj, opt. 69–71). **73:** Afskedens time (Da); Scener ur ett äktenskap/Scener fra et ægteskab (TV-serie + nedklippet biografversion). **74:** La rivale (Fr). **75:** Il pleut sur Santiago (Fr–Bulg); Blondy (Fr–Ty). **76:** En dåres försvarstal/En dåres forsvarstale (TV-serie, 4 dele). **77:** An Enemy of the People (USA); Vårbrytning (+ Co-Ma); I never Promised You a Rose Garden (Can); Cambio de sexo (Spa). (MB)

**ANDERSSON, Harriet** (14.1. 1932) – Svensk skuespillerinde. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**71:** Anna (Fi); I havsbandet = Sommergæsten Maria (TV). **72:** Viskningar och rop/Hvisken och råb. **74:** Den vita väggen/Den hvide væg (se anm. s. 109). **75:** Monismanien 1995 - En film om frihet. **77:** Mempas Bar. (MB)

**ANDERSSON, Roy** (1944) - Svensk instruktør. Født i Hisingen i et ikke-akademisk miljø. Blev student i 1966 og gik på Lund Universitet. Instruerede dengang teaterforestillinger sammen med sine medstudenter. Var i en periode skolelærer, men skrev ind imellem digte og spillede i jazz-orkester. Han kom på den svenske filmskole i 1967 og var aktivt medlem af »Grupp 13«. Ind imellem sine to spillefilm har han arbejdet med reklamefilm. **Projekt:** »Livets vatten«. **Litt:** Chaplin 99, 1970. **Film:**

**69:** Lördagen den 5/10/Lördag den 5/10 (kortfilm). **70:** Den vita sporten/Den hvide sport (Kollektiv I); En kärlekshistoria/En kærlighedshistorie (+ Ma + Kl). **76:** Giliap (+ Ma + Co-Kl); Manden på taget/Manden på taget (I-ass).

**68:** Ådalen 31/Oprøret i Ådalen (I-ass). **69:** Lördagen den 5/10/Lördag den 5/10 (kortfilm). **70:** Den vita sporten/Den hvide sport (Kollektiv I); En kärlekshistoria/En kærlighedshistorie (+ Ma + Kl). **76:** Giliap (+ Ma + Co-Kl); Manden på taget/Manden på taget (I-ass). (CH)

**AREHN, Mats** (1946) - Svensk instruktør. Omskiftelig barndom, stak til søs i 15-års alderen og uddannede sig til kok (specialist i saucer!). Prøvede sig som skuespiller på div. teaterskoler og scener, men var efter eget udsagn »jæmmerlig«. Derefter div. jobs. Begyndte i 1962 at lave selvfinansierede kortfilm, samtidig med at han ernærede sig ved f. eks. at køre brødbil. Har instrueret omkring 30 kortfilm, hvoraf mange er solgt til udlandet og flere har været vist i svensk TV. Således bidrog han til Piratserien »Lefvande bilder« (i øvrigt har kortfilmene ikke kunnet verificeres). Har skrevet adskillige urealiserede manuskripter. Spillefilmdebut 1975 med »Maria«, en tragisk kærlighedshistorie mellem en ugift moder og en tidligere straffet, som bliver offer for den herskende rehabiliteringspolitik. Arehn blev især rost for sin personinstruktion. Hans nyeste film bygger på en roman af Per Wahlöö; størstedelen er optaget i Portugal. **Litt:** Chaplin 141, 1975; Film & Kino 5, 1976. **Film:**

**70:** Gården; Afguden (kortfilm, vist i dansk TV). **75:** Maria (+ Co-Ma). **77:** Tabu (S); Uppdraget (+ Co-Ma). (LØ)

**AXBERG, Eddie** (9.7. 1947) - Svensk skuespiller. Filmdebut som 12-årig i hovedrolle. Derefter mindre roller indtil genembruddet i »Här har du ditt liv«. Hans naturlige og ubesværede spil i denne og i Moberg-eposet, begge af Jan → TROELL, har gjort ham internationalt kendt. Ved siden af skuespilleriet er han lydtekniker, og har også i denne egenskab været med på adskillige film. På TV har han bl. a. medvirket i TV-spillet »Is« (Dansk TV 1972). Tildelt Filminstitutets Guldbagga (1972) for »fina, svenska pojkar« i Troells film. **Film:**

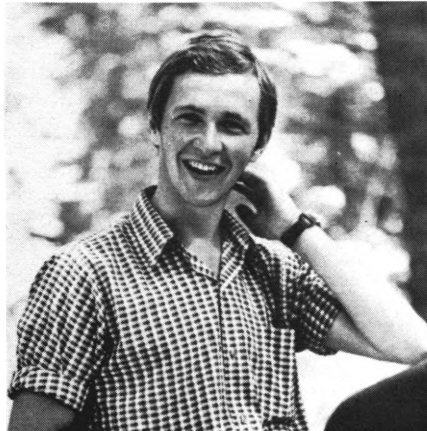
**61:** Briggen Tre Liljor/Briggen Tre Liljer. **63:** Nattvardsgästerna/Lys i mørket; Vi på Saltkråkan/Vi på Krageøen (TV-serie, 13 dele + redigeret biografversion 68). **64:** Tjorven, Båtsman och Moses/Vi på Krageøen (Co-lyd). **65:** Tjorven och Skrällan/Troldungen på Krageøen (Co-lyd). **66:**

Ormen/Giftsnogen; Heja Roland; Här har du ditt liv/Her har du dit liv. **67:** Kullamannen (TV). **70:** Röttnad. **71:** Utvandrarna/Udvandrerne (+ Co-lyd). **72:** Nybyggarna/Nybyggerne (+ Co-lyd). (NB! De to Moberg-film sendtes 1974 i TV som serie i 8 dele); Nya hyss av Emil i Lönneberga/Nye løjer med Emil fra Lönneberg (Co-lyd). **73:** Emil och griseknoen/Emil og grisebassen (Co-lyd); Här kommer Pippi Långstrump/Her kommer Pippi Langstrømpe (Co-lyd + redigeret biografversion af TV-serien »Pippi Långstrump« i 13 dele). **74:** Världens bästa Karlsson/Verdens bedste Karlsson (Co-lyd); En enkel melodi. **75:** En kille och en tjej/En fyr og hans pige (+ Co-lyd); Skårseled (Co-dubbing); Maria. **76:** Mina drömmars stad; Drömmen om Amerika - en film om Hjert och Tector. (LØ)

**BANG-HANSEN, Pål** (29.7. 1937) - Norsk instruktør. Var i 1965 medstifter af tidsskriftet FANT, som gik ind i 1974. I forbindelse med optagelserne til sin film »Douglas«, om efterretningspolitiet i et unavngivent land, udgav han bogen »Dager med 'Douglas'« (Oslo, 1970). Hans seneste spillefilm er kriminaldramaer. **Litt:** Film & Kino 5, 1970. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**70:** A Forum of the Arts (kortfilm); Douglas (+ Ma). **72:** Norske byggeklosser/Av, min tommeltot! (+ Ma). **73:** Kanarifuglen (+ Ma). **74:** Bortreist på ubestemt tid (+ Ma). **75:** Oslo Kinematografer 50 år (+ P, kortfilm). **76:** Nitimordet (TV + Co-I). (LØ)

Roy Andersson.



**BERG, Arnjot** (1928) - Norsk instruktør. Også skuespiller. Blev for nogle år siden dømt for mord i Paris. Er nu løsladt på prøve. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **70:** Døden i Gatene (+ Ma + Co-Kl). **72:** Lukket afdeling (+ Ma). **73:** Bobbys Krig (+ Ma). (CH)

**BERGENSTRÄHLE, Johan** (1935) - Svensk instruktør. Studerede psykologi og teaterhistorie ved Stockholm Universitet. Studenter-teater i Stockholm og Lund. Assistent for Sam Besekow ved Malmö Stadsteater. Instruktør ved Uppsala Stadsteater og ved Sveriges TV (»Katarina« (1967), »I aften bønnemøde« (1969)). 1970 instruktør ved Stadsteatret i Stockholm (bl. a. af Brechts »Johanna fra slagtehalerne« og »Det gode menneske fra Sezuan«). 1973 TV-instruktion: »Gustav III« efter Strindberg (Dansk TV 29.8. 1974). Modtog 1973 SFI's Guldbagga for »Jag heter Stelios«. **Projekt:** »Slumrande toner«. **Film:**

**69:** Made in Sweden (+ Ma). **70:** Baltutlämningen (+ Ma). **72:** Jag heter Stelios (+ Ma). **76:** Hallo Baby (+ Ma). (PH)

**BERGENSTRÄHLE, Marie-Louise de Geer** (22.11. 1950) - Svensk skuespillerinde. Hendes manuskript til »Hallo Baby« rummer mange selvbiografiske træk. Filmens scenograf Carl Johan de Geer er hendes tidligere mand. **Film:**

**69:** Ådalen 31/Oprøret i Ådalen. **72:** Du gamla du fria. **76:** Hallo Baby (+ Ma). (PH)

**BERGGREN, Thommy** (12.8. 1937) - Svensk skuespiller. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **70:** The Adventurers/De smukke og de voldsomme. **71:** Joe Hill (Sv-USA). **75:** Giliap. (MB)

**BERGLUND, Per (= Pelle)** (1939) - Svensk instruktør og producer. Universitetsstudier. Arbejde som journalist og skuespiller. Medvirkede i Casinorevyen »Snudd« 1963. Gik på Svenska Filminstitutets filmskole, hvor han lavede en halvtimes film over Heinrich Bölls novelle »Doktor Murkes gesammelte Schweigen« (Dansk TV 1969). Den fik 50.000 kr. i kvalitetspræmie. Instruktør på TV, bl. a. Jan Myrdals stykke »B. Olsen løper livet ut« (Dansk TV 1974). Spillefilmdebut 1970 med »Den magiska cirkeln«.

Han vakte en del debat med denne film, der oprindeligt havde undertitlen »en studie i fascism«. Den handler om en ung mand, der bruger sin magt over andre i kriminel retning. P.B. var 1975-77 tilknyttet SFI som producer. Er bidragyder til tidsskriftet Chaplin. **Litt:** Film in Sweden 2, 1971; Chaplin 100, 1970 + 104-05, 1971. **Film:**

**67:** Ur svenska hjärtans djup (kortfilm). **68:** Doktor Murkes samlede tavshed (+ Ma) (kortfilm); Skammen (S). **70:** Den magiska cirkeln (+ Co-Ma). **72:** Ture Sven-ton - privatdetektiv (Sv-No + Ma). **76:** Sven Klangs kvintett/Sven Klangs kvintet (P - se anm. s. 108); Manden på taget/Manden på taget (P). (LØ)

Thommy Berggren.



**BERGMAN, Ingmar** (14.7. 1918) - Svensk instruktør. Har været stærkt engageret i TV-arbejde og teater-opættninger. 1970 udkom interview-bogen »Bergman om Bergman«. I 1973 arbejdede han på »Den glade enke«, men projektet er foreløbig henlagt. Gik på grund af en skattesag i frivillig landflygtighed. Arbejder p.t. på et projekt i Norge »Autumn Sonata«. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**69:** Fårö-dokument (kortfilm). **71:** The Touch = Beröringen/Beröringen (+ Ma). **72:** Ingmar Bergman (S, dokumentarfilm). **73:** Viskningar och rop/Hvisken og råb (+ P + Ma); Scener ur ett äktenskap (6

afsnit: Oskuld och panik; Konsten att sopa under mattan; Paula; Tåredalen; Analfabeterne; Mitt i natten i ett mörkt hus någonstans i världen/Scener fra et ægteskab (TV-serie + nedklippet biografversion + Ma). **74:** Trollflöjten/Trylleflöjten (TV + udsendt i biografier). **75:** Ingmar Bergman Maailma = Tre scener med Ingmar Bergman (S, dokumentarfilm). **76:** Ansikte mot ansikte/Ansigt mod ansigt (TV-serie + nedklippet biografversion + Ma); En dåres försvarstale/En dåres forsvartale (TV-serie + Co-P); Paradistorg (Co-P + Co-Ma). **77:** The Serpent's Egg (Ty-USA); A Look at Liv (S-dokumentarfilm, USA). (CH)

**BJÖRKMÄN, Stig** (2.10. 1938) – Svensk instruktör. Var indtil 1972 redaktör af det svenske filmtidsskrift Chaplin. Har været konsulent for det svenske filminstitut og var 1975–77 konsulent for det danske filminstitut. Var medforfatter til bogen »Bergman om Bergman«. Har undervist i film på Dramatiska Institutet. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **68:** Nej (kortfilm). **69:** Med andre ord (+ P, kortfilm). **70:** Den vita sporten/Den hvide sport (Kollektiv I). **71:** Georgia, Georgia (+ Co-Ma). **72:** Ingmar Bergman (dokumentarfilm). **74:** Den vita vägen/Den hvide væg (+ Ma + Co-KI – se anm. s. 109). **77:** Orlanda Furiosa (projekt). (CH)

**BJÖRNE, Lars (= Lasse) Göran** (23.1. 1926) – Svensk fotograf. Fast ansat på TV i to måneder i beg. af 70'erne, hvor han nåede at lave »Valparna«, serie i 4 dele. Har undervist på Filmskolen i Thy. De tre første titler i filmografien er film, der ikke er med hos Björn Rasmussen. Dette gælder også kortfilmen »Linné« (Co-F) fra 50'erne. **Litt:** Chaplin 124, 1973. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **57:** Mötén i skymningen/Møder i skumringen (B-foto). **59:** Sköna Susanna och gubbarna (B-foto). **64:** Svenska bilder/Er svenskerne sådan? (bilsekvansen). **70:** Kyrkoherden/lh, det er dog den stiveste; Mera ur Kärlekens språk/Inge og Sten spør; Skræcken har 1000 ögon/Skrækken har 1000 öjne. **71:** Kärlekens XYZ. **72:** Firmafesten; Klara Lust. **73:** Bröllopet; Håll alla dörrar öppna/Hold alle døre åbne; Luftburen; Stenansiktet. **74:** En enkel melodi; Världens bästa Karlsson/Verdens bedste Karlsson. **75:** Maria; Släpp fångarne loss – det är vår/Slip fangerne løs, det er forår (Co-F). **76:** I lust og nöd = Ceremony (Co-F, engelsksproget). **77:** Tabu (Co-F). (LØ)

Ingmar Bergman.



**BREIEN, Anja** (1940) – Norsk instruktør. Har fået sin filmdannelse i Frankrig og har lavet en række kortfilm i slutningen af 60'erne–beg. af 70'erne, af hvilke følgende ikke har kunnet årsbestemmes med sikkerhed: »Herbergisterne«, »Mine søsken Goddag«, »Ansikter«. Hun har altid vist interesse for sociale og køns-politiske problemer og fik sit store gennembrud med filmen »Hustruer«. **Litt:** Kos. 103, juni 1971; Chaplin 109, 1971. **Film:**

**66:** Sult (scriptgirl). **67:** Mennesker mødes og sød musik opstår i hjertet (I-ass). **69:** 17. maj – en film om ritualer (kortfilm + KI). **70:** Dagar fra 100 år (afsnittet »Vokse opp«, del af trilogifilm); Voldtekt – Tilfellet Anders/Voldtægt (+ Co-Ma); Muren rundt fengslet (kortfilm + Ma). **73:** Arne Bendik Sjur (kortfilm). **74:** Hustruer (+ Ma). **76:** Den alvarsamma leken (i Sverige + Co-Ma). (CH)

**CAPRINO, Ivo** (17.2. 1920) – Norsk dukkefilminstruktør og -animator. Tidligere indendørsarkitekt. Sammen med moderen Ingeborg Gude Folkestad begyndte han 1946 at lave korte animationsfilm med dukker, som hun lavede. Først jakeldukker, siden marionetdukker, siden udskærne figurer, som han efter mange eksperimenter kunne gøre bevægelige (efter en tophemmelig metode), hvorved han opnåede at undgå den langsommelige enkeltbillede-teknik (stop-motion). Første professionelle film 1948. 1956–67 byggede han sine egne atelierer i Oslos udkant, »Caprino Film Senter A/S«. Påbegyndte 1970 arbejdet med sin første selvstændige produktion »Bjergkøbing Grand Prix« efter figurer og historier af Kjell Akrust. Dette arbejde finansieredes af studiets produktion af reklame- og turist-film. Inklusive reklamefilmene har han lavet ca. 125 film. Også arbejde for norsk TV, hovedsagelig med figuren »Televimsen« i et fast program siden beg. af 60'erne. Flere filmpriser, bl. a. Grand Prix i Venedig 1952 for »Veslefrikk med Fela«, som bedste børnefilm. 1967 Aamot statuetten. Af nedennævnte film er kun »Ugler i mosen« en »rigtig« spillefilm. **Litt:** Kos. 132, vinter 1976. **Film:**

**48:** Tim og Tøffe. **49–50:** Samvittigheden. **51:** Perpetuum Mobile (reklamefilm for cigaretter); Lysalf og Svartalf. **52:** Veslefrikk med Fela/Lille Frikk; Musik på loftet; En dukkedrøm. **53:** 3 små egern. **55:** Truls og Trine; Den standhaftige tinsoldat (Da). **56:** Karius og Baktus; Klatremus i knipe = Klas Klättermus i knipa = Dyrene i Hakkebakkeskoven (No–Sv–Da). **59:** Ugler i mosen (I). **61:** Askladden og de gode hjælpere. **62:** Oslo – the Viking Capitol. **63:** Reve-enka. **64:** Papirdragen (Unicef-film). **65:** Sjuende far i huset (ikke fuldendt?). **66:** Gutten som kappåt med trollet. **75:** Flåklypa Grand Prix/Bjergkøbing Grand Prix (M + I + anim + F + P). (PH)

**CORNELL, Jonas** (8.11. 1938) – Svensk instruktør. Gift med Agneta → EKMAN-NER. På filmskolen lavede han i 1965 kortfilmen »Hej!«. Han grundlagde og var redaktør af teatertidsskriftet »Dialog«. Bortset fra »Grisjakten« (1970) har han i de senere år udelukkende arbejdet med teater og TV (bl. a. i Danmark i samarbejde med Klaus Rifbjerg). Han har været knyttet til Stockholm Stadsteater og har i 1974 sat »La Bohème« op på operaen. Han er nu omsider igang med en ny spillefilm: »Bluff Stop!«, en delvis selv-

biografisk historie om en gymnasiasts modning. Herefter skal han igen arbejde sammen med Rifbjerg på en filmatisering af Herman Bangs »Ludvigsbakke« til dansk TV. **Litt:** MacGuffin·12, 1974. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**70:** Med andre ord (S, kortfilm); Grisjakten (+ Co-Ma); Väcka åtal (TV). **71:** Hon kallade mej jävla mördare/Hun kaldte mig en forbandet morder (S, TV); Brott (TV). **75:** En landsbydegns dagbog (Dansk TV + Co-Ma). (LØ)

**DANIELSSON, Tage** (5.2. 1928) – Svensk skuespiller, forfatter, instruktør. Fil. mag. fra Uppsala Universitet 1954. 1955 ansat som »underhållare« ved Sveriges Radio, hvor han traf Hasse → ALFREDSON, med hvem han indledte et frugtbart samarbejde, først som revy-forfattere (»Svenska Ord«), siden også film, TV og grammo-fonplader (»Svenska bilder«, »Svenska Ljud«). Parrets første revy »Gröna Hund« (1962) opførtes på Gröna Lund i Stockholm. Nedennævnte »Lådan« er en af-filmning af deres revy på Berns i Stockholm, nytår 1967. Første film udenfor samarbejdet 1972 med »Manden, som holdt op med at ryge«. Modtog 1972 SFI's Guldbagga »för alla justa svenska bilder«. Bøger af T. D. bl. a.: »Eventyret om buschaufføren, som tænkte at hva' faen, og andre eventyr for børn over 18 år«, 1965, på dansk 1974; »Tage Danielssons huspostil«, 1965, på dansk 1974. **Litt:** Kos. 125, forår 1975. **Film** (som skuespiller, hvor intet andet er anført):

**59:** Bara en kypare (sangtekst); Det svån-ger på slottet (sangtekst). **64:** Svenska bilder/Er svenskerne sådan? (+ M + I). **65:** Att angöra en brygga/Hul i broho'det = Om at lægge til ved en båderev (TV-titel + M + I). **67:** Stimulantia, afsnittet Dygdens belønning (+ M + I); Skrållen, Rusprick och Knorrhane. **68:** Lådan (+ M + I); I huvet på en gammal gubbe/l ho'det på en gammel dreng (+ M + I). **69:** Spader, Madame! (TV + M + I). **71:** Äppelkriget/Æblekrigen (+ M + I). **72:** Mannen som slutade röka/Manden, som holdt op med at ryge (+ M + I + bog). **75:** Släpp fångarna loss – det är vår/Slip fangerne løs, det er forår (+ M + I). (PH)

**DAVIDSSON, Petter** (7.12. 1943) – Svensk fotograf. Født i Stockholm og uddannet på Filmskolen. Har forsøgt sig som klipper og lysstætter. **Film:** **70:** Balfutlämningen (Co-F); Jänken/Yankee. **71:** Alexandra (kortfilm); En skola för Rolf (kortfilm); Joe Hill (Co-F). **72:** Jag heter Stelios (Co-F). **73:** Om sju flickor; Richard – en hörselskaddad pojke (kortfilm); B. Olsen löper livet ut (TV). **74:** Den vita vägen/Den hvide væg. **75:** Garaget/Garagen. **77:** Nyt legetøj (Da). (CH)

**DONNER, Jörn** (5.2. 1933) – Finsk instruktør. Arbejder nu fortrinvis som producent. Ansat på det svenske filminstitut. **Projekt:** »Sverige, det kärleksbrev«. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **69:** Sixtynine/69 (+ P + Ma + S). **70:** Naistenkuvia (+ P + Ma + S); Anna (+ Co-P + Co-Ma). **71:** Perkele! Kuvia Suomesta (Co-I, dokumentarfilm). **72:** Ömhet (+ Ma + S). **73:** Maa on syntinen laulau/Jorden er syndefuld sang (P); Laukaus Tehtaalla/Skuddet i fabriikken (P); Mommilan verited (P + KI); Baksmälla (+ Ma + S). **75:** Ingmar Bergman Maailma = Tre scener med Ingmar Bergman (dokumentarfilm); Tabu (P). **76:**

Drömmen om Amerika – en film om Hjärt och Tector (P); Harri! Harri! (P); Långt borta och nära (P – se anm. s. 111); Pyhä Perhe; Paradistorg (P – se anm. s. 111). **77:** Elvis, Elvis (P – se anm. s. 112); The Lorry (Ex-P, Sv–Ju). (CH)

**DVORAC, Ivo** (1937) – Instruktör. Född i Prag. Sögte efter studentereksamen optagelse på Teaterhøjskolen i Prag 1956, kom siden ind på skolens dukketeater-institution. Filmkurser på Filmskolen i Prag. Skuespiller ved Semafor-teatret sammesteds. Reporter ved Tjekkoslovakiet's Radios ungdomsafdeling, derefter scenedramaturg i Ostrava. Forlod 1968 Tjekkoslovakiet og kom via Wien til Sverige. 1970 optaget på instruktørlinien ved Dramatiska Institutet i Stockholm. Spillefilmdebut 1976 med »Förvandlingen« efter novelle af Kafka. **Projekt:** »Onda andar«. **Film:** **73–74:** Första budet; Tredie budet; Sjätte budet (alle 3 kortfilm). **76:** Förvandlingen (+ Ma). (PH)

**EDWALL, Allan** (25.8. 1924) – Svensk skuespiller. Teaterdebut 1952 på Dramaten, året efter debut på film. Har fra omkring 1960 vist sig som en af de mest markante svenske karakterskuespillere. Flittig både på scenen, på film (hos bl. a. → BERGMAN og → TROELL) og i TV hvor han også herhjemme vil være velkendt fra serier som »Hemsöborna«, »Röda rummet« og »Emil i Lönneberga«. Debuterede som instruktør i 1969 med »Eriksson«, hvori han selv spillede hovedrollen. Er endvidere forfatter, har skrevet romaner, revyer, radiospil og dramatik. Hans stykke »Välkommen« blev opført 1971 på Dramatens lille scene, og »Leve Gary« er opført i Oslo 1974 og på Aalborg Teater 1975 (»Til lykke, Gary«). Har i de seneste år arbejdet mest på TV, i stykker som »Liv«, »Nattens konung« og »Kulstötaren«. 1975–76 hovedrollen i »Engeln«, serie om privatdetektiv, efter eget manuskript (i bogform 1974). Har udgivet gramfonplade med oplæsning af »Nalle Puh« (»Peter Plys«). Fik i 1970 Gösta Ekmanstipendiet og i 1974 det svenske film-instituts Guldbagga. **Film:**

**53:** Resan till dej/Drømmepigen. **54:** Gud Fader och tattaren. **55:** Vildfåglar/Vildfugle. **56:** Flamman/Piger uden værelse. **57:** Ingen morgondag. **58:** Körkarlen/Køresvenden. **60:** Jungfrukällan/Jomfrukilden; Tärningen är kastad; Av hjärtans lust; Bröllopsdagen; Djävulens öga/Djävulens öje; På en bänk i en park/Teatermysteriet. **61:** Ljuvlig är sommarnatten; Briggen Tre Liljor/Briggen Tre Liljer. **62:** Kort är sommaren/Kort er sommeren. **63:** Nattvardsgästerna/Lys i mørket. **64:** För att inte tala om alla dessa kvinnor/7 glade enker. **65:** 4×4/Nordisk kvadrille (episoden Uppehåll i Myrlandet/Ophold i Myrlandet); Mitt hem är Copacabana (fortæller); Hängivelsen (kortfilm); Festivitetssalongen. **66:** Hemsöborna/Hemsöboerne (TV-serie, 7 dele); Träfracken/Træfrakken; Här har du ditt liv/Her har du dit liv. **67:** Mördaren – en helt vanlig person. **68:** Slättemölla by (TV). **69:** Eriksson (+ I + Ma); Bokhandlaren som slutade bada/Boghandleren, som holdt op med at bade; Klabaütermanden (Da–Sv–No). **70:** Röda rummet/Det røde værelse (TV-serie, 9 dele); Ministern/Ministeren. **71:** Utvandrarna/Udvandrerne; Emil i Lönneberga/Emil fra Lönneberg (Sv–Ty). **72:** Nybyggarna/Nybyggerne. (NB! De 2 Moberg-

film sendtes 1974 i TV som serie i 8 dele); Nya hyss av Emil i Lönneberga/Nye løjer med Emil fra Lönneberg. **73:** Emil och griseknoen/Emil og grisebassen; Vem älskar Yngve Frej?/Hvem elsker Yngve Frej? (TV). **76:** Emil i Lönneberga/Emil fra Lönneberg (TV-serie, 13 dele, baseret på de 3 langfilm). **77:** Den allvarsamma leken (Sv–No); Elvis, Elvis (se anm. s. 112). (LØ)

**EHLIN, Per-Arne** (1943) – Svensk instruktör. Elev på fotoskolen. Fire år ved Sveriges TV som free lance producer, bl. a. af børne-TV, med kortfilm bl. a. »I Sprejps drömvärld« og »Sprej med cykeln« (1965–66). Assistent-job på »Myten« (1966). Spillefilmdebut 1973 med »Hold alle døre åbne«. **Projekt:** »En thriller-komedi«. **Litt:** Kos. 119, februar 1974. **Film:** **73:** Håll alla dörrer öppna/Hold alle døre åbne (+ Ma + S). **76:** Förvandlingen (S). (PH)

**EKMANN, Gösta** (28.7. 1939) – Svensk skuespiller. Søn af instruktøren og skuespilleren Hasse Ekman (10.9. 1915), på hvis film »Sjunde himlen« (1956) han efter afbrudt skolegang blev assistent. Han kom derefter et par år til Malmø Stadsteater som instruktørassistent for Ingmar → BERGMAN og blev i 1961 knyttet til Stockholm Stadsteater som skuespiller. **Film:** **56:** Swing til fröken. **62:** Chans; Nils Holgerssons underbara resa/Nils Holgersens vidunderlige rejse. **64:** Svenska bilder/Er svenskerne sådan?; Åktenskapsbrottaren. **65:** Niklassons. **66:** Yngsjömordet. **67:** ABC (TV). **68:** Lådan; Jag älskar, du älskar/Jeg elsker, du elsker; I luvet på en gammel gubbe/I ho'det på en gammel dreng. **69:** Som natt och dag/Som nat og dag; Duett för kannibaler/Duett for kannibaler. **71:** Niklas och figuren; Äppelkriget/Æblekrigen. **72:** Mannen som slutade röka/Manden der holdt op med at ryge. **74:** Dunderklumpen (produktionen påbegyndt i 1970). **75:** Ägget är löst/Ægget er skørt; Släpp fångarne loss – det är vår/Slip fangerne løs, det er forår. **76:** Ansikte mot ansikte/Ansigt mod ansigt (TV); En dåres försvarstal/En dåres forsvarstale (TV). (MB)

**EKMANNER, Agneta** (4.12 1938) – Svensk skuespillerinde. Gift med Jonas → CORNELL. Studier ved universiteterne i Stockholm og Lund, teaterskole i Malmø 1966–68. Arbejde som fotomodel. Hun er kvindepolitisk engageret og fik eksempelvis Vilgot → SJÖMAN til at ændre hendes rolle i »Garaget« fra kun at være et isoleret til også at være et typisk tilfælde. Har på TV spillet i »Beslutet«, på teatret i »Buss på stan« og »Den farliga vänskapen« (instr. af Cornell). Har også medvirket i det danske TV-spil »Privatlivets fred« (73). **Litt:** Chaplin 86, 1968; Film & TV 5–6, 1973. **Film:** **65:** Hej! (kortfilm); Kärlek 65/Kärlek 66. **67:** Puss & kram/Kys og kram. **68:** Jag älskar, du älskar/Jeg elsker, du elsker; Korridoren/Stuegang. **69:** Som natt och dag/Som nat og dag; Duett för kannibaler/Duett for kannibaler; Grisjakten. **71:** Kære Irene (Da). **74:** Per (Da). **75:** Garaget/Garagen. **77:** Paradistorg (se anm. s. 111). (LØ)

**ERNRYD, Bengt** – Svensk komponist. **Film:** **67:** Puss & kram/Kys og kram; Jag är nyfiken – gul/Jeg er nysgerrig. **68:** Jag är nyfiken – blå/Jeg er stadig nysgerrig (Co-



Agneta Ekman.



Jan Halldoff.



Allan Edwall.

Risto Jarva.



Mu). **69:** Made in Sweden. **70:** Baltutlämningen. **72:** Jag heter Stelios; Nybyggarne/Nybyggarne (Co-Mu). **73:** Luftburen (Co-Mu). **74:** En handfull kärlek/En handfull kärlek; **Gangsterfilmen.** **75:** Garaget/Garagen; Fem dagar i Falköping. **76:** Hallo Baby (Co-Mu). (CH)

**FANT, Carl-Henrik (Kenne)** (1.11. 1923) – Svensk skuespiller och instruktör. Bror till skuespillaren George Fant. Tidlige jurastudier. Dramatens Elevskola 1945–48. Dramatens instruktörlinje 1948–50, med Alf Sjöberg och Olof Molander som lärare. Sceninstruktör ved Intiman (1951) och Nya Teatern (1952). Filminstruktör fra 1951. Drev fra 1950 én, senere flere biografer i Stockholm, startede tillige import- og udlejningsselskab »Stjärnfilm«. 1962 produktionschef ved → AB SVENSK FILM-INDUSTRI, 1.1. 1963 administrerende direktør samme sted. Siden 1963 styrelsesmedlem i SFI, som repræsentant for producenterne. Genoptog 1975 instruktørkarrieren med »Monismanien 1995 – En film om frihet« efter sit eget skuespil (1974), en produktion, der først og fremmest vakte debat, fordi den ikke fik støtte af SFI. Bøger af K. F.: »Svensk film på väg«, 1968; »Skall vi sluta filma, Olof Palme?«, 1969. **Film** (som skuespiller, hvor intet andet er anført):

**46:** Kvinnor i väntrum/Kvinder i venteværelset. **47:** Ungdom i fara/Ungdom i fare; Livet i Finnskogarna/Krybskytten fra Storskoven = Storskovens krybskytte; Det vackrasta på jorden/Karin fra Södermalm; Folket i Simlångsdalen/Folket i dalen. **48:** Ådalens poesi; Vart hjärta har sin saga/Godsejeren fra Skåne. **49:** Fängelse/Fængsel; Kvinnan som försvann; Svenska ryttaren. **50:** Bengtssons inför framtiden (valgfilm for Folkpartiet). **51:** Poker; Brist (Ma + I, kortfilm). **52:** När syrenerna blommar; Mot framtiden (valgfilm for Socialdemokratiet); Kalle Karlsson från Julabo. **53:** Flicka från Backa-fall/Farbror Sven; Dansa min docka/Poppe som detektiv; Vägen till Klockrike/Frie fugle; Skuggan/Skyggen (Ma + I); Vingslag i natten/Vingslag i natten (+ I); All jordens fröjd/Al jordens herlighed. **54:** Ung sommar/Forårslängsler (I); The Mills of God (am. prod. TV-film, serien »Foreign Intrigue«). **55:** Kurt Hallen Story (am. prod. TV-film, serien »Foreign Intrigue«); Så tuktas kärleken (Ma + I). **57:** Tarp's Elin (I); Prästen i Uddarö (I). **59:** Den kära leken (I). **60:** Bröllopsdagen (I). **62:** Nils Holgerssons underbara resa/Nils Holgerssens vidunderlige rejse (I + P). **75:** Monismanien 1995 – En film om Frihet (Ma + I + P + skuespil). (PH)

**FISCHER, Gunnar** (18.11. 1910) – Svensk fotograf. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **69:** Kråkguldet (TV-film). **70:** Is (TV-film). **72:** Din stund på jorden (TV-film). **74:** Parade (Co-F). (CH)

**FORSLUND, Bengt** (22.6. 1932) – Svensk producent. For tiden ansat som producent for Svenska Filminstitutet. Også en flittig manuskriptforfatter. Instruktørdebut med »Luftburen«. **Projekt:** »Ingeniør Andréas luftfærd«. **Litt:** Chaplin 119 og 120, 1972–73. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **69:** En dröm om frihet/En dröm om frihed (+ Co-Ma). **70:** Röttmad (+ Co-Ma); Baltutlämningen. **73:** Luftburen (+ I + Co-Ma); Stenansiktet (Co-Ma); Pistolen; Håll alla dörrar öppna/Hold alle døre åbne. **74:** Gangsterfilmen; En handfull

kärlek/En håndfuld kærlighed; Den vita väggen/Den hvide væg. **75:** Fem dagar i Falköping; Skårseld; En kille och en tjej/En fyr og hans pige. **76:** Bang!; Agaton Sax och Byköpings gästabad (Co-P); Hallo Baby; Förvandlingen; Den alvarsamma leken (+ Co-Ma). (CH)

**GREDE, Kjell** (12.8. 1936) – Svensk instruktör. **Litt:** Kos. 98; Filmrutan XV. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **72:** Klara Lust (+ Ma). **74:** En enkel melodi (+ Ma). **76:** En dåres försvarstal/En dåres försvarstale (TV). (MB)

**HALLDOFF, Jan** (4.9. 1939) – Svensk instruktör. **Litt:** Kos. 95; Chaplin 119. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **69:** En dröm om frihet/En dröm om frihed (+ Co-Ma). **72:** Firmafesten (+ Co-Ma). **73:** Stenansiktet (+ Co-Ma); Bröllopet (+ Co-Ma). **74:** Det sista äventyret (+ Ma). **76:** Polare/Vi er vel kammerater (se anm. s. 112). **77:** Jack (+ Co-Ma). (MB)

**HALLSTRÖM, Lasse** (2.6. 1946) – Svensk instruktör. Moderen var digteren Karin Lyberg. Faderen var amatörfilmmand. Startede tidligt med egne 8 mm film (»Tulipandamen«, »Una Matina a Farsta«). Lavede en film med pop-gruppen »The Mascots«, som han fik solgt til TV (vist januar 1967). Arbejdede for svensk TV (programserierne »Popside« og »Kram«) og dansk TV (»Skal vi danse«, temaprogram om dans). Blandt hans TV-film var »Ska vi gå hem till mej eller ska vi gå hem till dej eller ska var och en gå till sitt?« og »Oj, är det redan fredag?«. Spillefilmdebut 1975. **Litt:** Chaplin 138, 1975. **Film:** **75:** En kille och en tjej/En fyr og hans pige (+ Ma + F). (PH)

**HELLBOM, Olle** (8.10. 1925) – Svensk instruktör. Journalist. 1948–50 leder af Nordisk Tonefilms reklamefilmafdeling. Lavede i 50'erne korte kunstfilm og senere politisk og socialt betonedte kortfilm. Manuskriptforfatter for bl. a. Hampe Faustman. Spillefilmdebut 1957, og har siden da lavet et utal af børnefilm og -TV-serier i tæt samarbejde med den verdensberømte børnebogsforfatterinde Astrid Lindgren (Ma) og Olle Nordemar (P). Publikumsuccesen har været enorm og teamets film har i nogle år været de mest indkomstbringende i Sverige. »Tjorven, Båtsman och Moses« fik 1963 gulddøven på Venedig-festivalen. Udover de i filmografien nævnte titler har han lavet kortfilmen »13 minutter« samt i 1957 en kortfilm om Gustaf III og hans tid. **Litt:** Film in Sweden 2, 1971; Chaplin 135, 1974. **Film:** **50:** När kärleken kom till byn/Provinspigen (Co-Ma). **51:** Alt dette – og Island med/Neljä rakkauta = Fyra gånger kärlek/Alt dette – og Island også/Kvinnan bakom allt (Da-Fi-No-Sv, Co-Ma til svensk afsnit – aldrig vist i Sverige). **52:** Dödertultare (kortfilm). **53:** Marianne (Ma). **55:** Resa i natten (Ma). **57:** Den gamla goda tiden (kortfilm); Mästerdetektiven lever farligt. **58:** Dalmåningar (kortfilm); En dag som alle andra (+ Ma, kortfilm, valgfilm for Socialdemokratiet). **59:** Raggare (+ Ma). **60:** Frigörelsens tid (+ Ma, kortfilm, valgfilm for Socialdemokratiet); Alla vi barn i Bullerbyn. **61:** Bara roligt i Bullerbyn (de to sidstnævnte senere sendt som TV-serie, 13 dele). **62:** Förändringens vind (+ Ma, kortfilm, valgfilm for Socialdemokratiet). **63:** Vi på Saltkråkan/Vi på Krageøen (TV-serie, 13 dele + redigeret

biografversion 1968). **64:** Tjorven, Båtsman och Moses/Vi på Krageøen. **65:** Tjorven och Skrållan/Troldungen på Krageøen. **66:** Tjorven och Mysak/Sørøverne på Krageøen. **67:** Skrållan, Ruskprick och Knorrhane. **68–69:** Pippi Långstrump/Pippi Langstrømpe (TV-serie, 13 dele). **70:** Pippi Långstrump på de sju haven/Pippi Langstrømpe på de 7 have; På rymmen med Pippi Långstrump/Pippi stikker a'. **71:** Emil i Lönneberga/Emil fra Lönneberg (Sv-Ty). **72:** Mannen som slutade röka/Manden, der holdt op med at ryge (Co-P); Nya hyss av Emil i Lönneberga/Nye løjer med Emil fra Lönneberg. **73:** Emil och griseknoen/Emil og grisebassen; Här kommer Pippi Långstrump/Her kommer Pippi Langstrømpe (redigeret biografversion af TV-serien); Om sju flickor (Co-P). **74:** Världens bästa Karlsson/Verdens bedste Karlsson. **75:** En kille och en tjej/En fyr og hans pige (Co-P). **76:** Emil i Lönneberga/Emil fra Lönneberg (TV-serie, 13 dele, baseret på de tre langfilm); Mina drömmars stad (Co-P). **77:** Bröderna Lejonhjärta. (LØ)

**HJELM, Keve** (23.6. 1922) – Svensk skuespiller. Fra Stockholm Högskola til Nya Teatern 1946. Instruktörlinjen på Dramaten 1949–50. Skuespiller og instruktør ved Stadsteatrene i Hålsingborg, Norrköping og Göteborg. På Dramaten fra 1969. I TV-teatret i bl. a. »Carl XII« og »Paria« af Strindberg. 1973 på Stadsteatern i Stockholm som Peer Gynt. Modtog 1964 → SFI's Guldbagga »för hans lysande framställning af fadern i Kvarteret Korpen«. Nedennævnte amerikanske titler er alle TV-film, produceret i Sverige i serien »Foreign Intrigue«. **Film:**

**46:** När ängarna blommer/De stærke hænder. **47:** Krigsmans erinran; Tösen från Stormyrtorpet/Husmandstosen; Får jag lov, magisteren?; Rallare. **48:** På dessa skuldror/Jorden drager. **49:** Gatan/Gaden; Kvinnan som försvann. **50:** Flicka och hyacinter/Pigen og hyacinten. **51:** Sköna Helena/Den skønne Helene på eventyr. **53:** Double Exposure. **54:** The Benefactor; The Prophet; Flottans glada gossar; The Hills of God; Waterfront Story; Off Beat. **55:** Kurt Hallen Story; Run Around. **56:** Nattbarn/Nattens børn. **57:** Aldrig i livet = Det hænder i natt/Det sker i nat; En drömmars vandring; Vi på Vaddö. **63:** Kurragömma/Skal vi lege skjul?; Mordvæpen till salu; Kvarteret Korpen/Ravne-kvarteret. **65:** Kärlek 65/Kærlighed 66. **66:** Nattlek/Natteleg. **67:** Livet är stenkul/Livet er døds-kønt; Roseanna; Bränt barn. **68:** Vindingsvals; Fanny Hill/Pigen Fanny. **69:** Som natt och dag/Som nat og dag. **70:** Grisjakten; Röda rummet/Det røde værelse (TV-serie, 9 dele); Nana = Tag mej – älska mej/Luksustösen (Sv-Fr). **71:** Brother Carl; Vad säger du, Thomas? (TV). **75:** Ungkarlshotellet. **76:** Hallo Baby. (PH)

**JARVA, Risto** (15.7. 1934) – Finsk instruktör. I begyndelsen af 70'erne formand for Finlands statskomité for filmpolitik. 1970–75 havde han hædersposten som »kunstner-professor« i anerkendelse af fremragende arbejde indenfor filmen. Sammen med bl. a. Jaako → PAKKASVIRTA og Peter von Bagh stod han bag selskabet Filminor, som lavede industri-sponsored film mens penge rejstes til nye spillefilmproduktioner. I 1974 var han med til at danne et nyt tilsvarende selskab: Elokuvantekijät Oy. Hans seneste film, komedient »Loma«, har sat publikumsrekord i

Helsinki. **Litt:** Peter Cowie: Finnish Cinema, London 1976; Cinema in Finland, London 1975; New Cinema Finland, Helsinki 1972; Chaplin 61, 1966. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**Ca. 70:** Luonnon talous = The Economy of Nature (+ KI, dokumentarfilm); Maa-sundun tulevaisuus? = What Is the Future of Rural Settlements? (dokumentarfilm). **70:** Näsäa suonissa = Bensen i blodet (+ P + Co-Ma + KI). **71:** Kreivi = Greven (P). **72:** Kun taivas putoaa ... = När himlen rasar (+ Co-Ma + KI). **73:** Yhden miehen sota = En mands krig (+ Co-Ma + KI). **75:** Mies, joka ei osannut sanoa ei = Mannen som inte kunde säga nej (+ Co-Ma + KI). **76:** Loma = Sol-skenande (+ Co-Ma + Co-KI). (LØ)

**JOSEPHSON, Erland** (15.6. 1923) – Svensk skuespiller. Desuden forfatter af digte, romaner og skuespil. Kendte Ingmar Bergman fra skoletiden. Bergman inviterede ham til Hälsingborg Stadsteater (hvor han var chef); spillede her 1946–49, på Göteborg Stadsteater 1949–56. Fra 1956 på Dramaten, Stockholm. Efterfulgte 1966 Bergman som chef for Dramaten. Afløstes 1975 af Jan-Olof Strandberg. TV har opført hans skuespil »Benjamin« (1960), »Generalskan« (1962), »Fröknarna i parken« (1965). Danmarks Radio har udsendt hans skuespil »Rejsen« i 1977. Debut som TV-instruktør (1971) med sit eget skuespil »I själva verket är det alltid något annat som händer«. Planlægger sin filminstruktørdebut 1977. **Projekt:** »Rätt och lagom« (+ I + P). **Film:**

**46:** Det regnar på vår kärlek/Det regner på vor kærlighed. **48:** Eva. **50:** Till glädje/To mennesker = Til glæde (TV-titel). **56:** Sceningång. **57:** Som man bäddar ... **58:** Nära livet/Livets under; Ansiktet/Ansigtet. **61:** Lustgården (Ma). **63:** För att inte tala om alla dessa kvinnor/7 glade enker (Ma). **68:** Vargtimmen/Ulvetimen; Flickorna/Pigerne. **69:** En passion/Passion. **70:** Röda rummet/Det røde værelse (TV-serie, 9 dele). **73:** Scener ur ett äktenskap/Scener fra et ægteskab (TV-serie, 6 dele + nedklippet biografversion); Viskningar och rop/Hvisken og råb. **75:** Monismanien 1995 – En film om frihet. **76:** Ansikte mot ansikte/Ansigt til ansigt (TV-serie, 6 dele + nedklippet biografversion); Vårbrytning (+ I). **77:** Io ho paura (It). (PH)

**JÄREGÅRD, Ernst-Hugo** (12.12. 1928) – Svensk skuespiller. 16 år gammel elev på »Théâtre Sarah Bernard« i Paris. Første engagement i Stockholm 1947. Alsidig karakterskuespiller, har på scenen spillet »Richard III« og i Henning Moritzens iscenesættelse »Den stundesløse« på Dramaten (1975). På TV i bl. a. Gogols »Revisor« og serien »Man är väl inte mer än människa«, samt div. underholdningsudsendelser. Ses ret sjældent på film. Fra de senere år kan fremhæves »En handfull kärlek«. **Film:**

**62:** Raggargänget. **63:** Adam och Eva; Societetshuset (TV). **64:** Svenska bilder/Er svenskerne sådan?. **66:** Ön (indspillet 1964). **67:** Tvårbalk. **68:** Het snö. **71:** I havsbandet (TV). **73:** Kvartetten som sprängdes (TV-serie, 6 dele). **74:** En handfull kärlek/En håndfuld kærlighed; Fimpen. **75:** Släpp fångarna loss – det är vår/Slip fangerne løs, det er forår. **76:** Flåklypa Grand Prix/Bjergkøbing Grand Prix (stemme i svensk version). (LØ)

**KROOK, Margareta** (15.10 1925) – Svensk skuespillerinde. **Film:**

**49:** Bara en mor/Kun en mor. **50:** Mamma gör revolution. **51:** Fröken Julie/Fröken Julie; Valley of Eagles/Ørnedalen. **53:** Barabbas. **54:** Storm över Tjurö; The Little Girl (TV-serie, »Foreign Intrigue«, USA); Karin Månsdotter; Salka Valka; Blind Man's Bluff (TV-serie, »Foreign Intrigue«, USA). **58:** Nära livet/Livets under. **61:** Lita på mej, älskling. **63:** Adam och Eva; Det går an (TV). **64:** Bröllopsbesvär/Bryllupsnatten; Svenska bilder/Er svenskerne sådan?. **66:** Jag; Träfracken/Træfrakken; Persona/Persona – Sonate for to; Adamsson i Sverige/Hvad unge mænd har brug for. **68:** Bombi Bitt och jag (TV). **69:** Bokhandlaren som slutade bada/Boghandleren som holdt op med at bade. **70:** Ministern/Ministeren; Den magiska cirkeln. **72:** Mannen som slutade röka/Manden som holdt med at ryge. **73:** Bröllopet. **74:** Vita nejlikan. **75:** Monismanien 1995 – En film om frihet; Släpp fångarna loss – det är vår/Slip fangerne løs, det er forår. (CH)

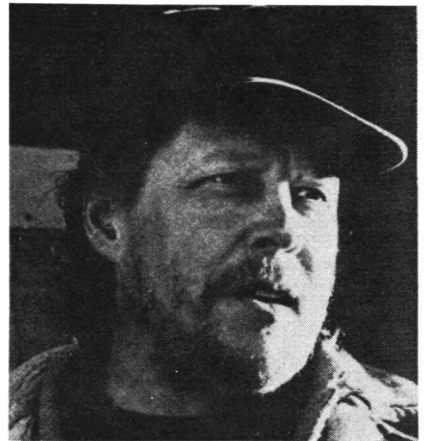


Fra venstre til højre: Gunnel Lindblom, Erland Josephson, Rauni Mollberg, Jarl Kulle og Per Myrberg.

skab (TV-serie, 6 dele + nedklippet biografversion). **77:** Paradistorg (I + Co-Ma – se anm. s. 111). (MB)

**LINDSTEDT, Carl-Gustaf** (24.2. 1921) – Svensk skuespiller. Født i Stockholm. Var medlem af en amatørgruppe, der specialiserede sig i crazy-komik a la Ritz Brothers, de kaldte sig »Tre Knas«. Optrådte som entertainer på scenen fra 1945 på Casino. Har medvirket i en lang række teaterstykker, revyer, TV m. m. og har skrevet og medvirket i en række populære radio-shows af hvilke flere har dannet baggrund for senere filmatiseringer. Hans lange og konstante karriere i film præges især af en stor portion lystspil. Hans rolle som Martin Beck i Bo → WILDERBERG's »Manden på taget« har betydet et nyt gennembrud for Sveriges pendant til Dirch Passer. Fik i 1970 SFI's Guldbagga for sin præstation i »Harry Munter«. **Film:**

**48:** Lilla Märta kommer tillbaka; Luffe



**KULLE, Jarl** (27.2. 1927) – Svensk skuespiller. Debut som teaterinstruktør i 1971 og har de seneste år været optaget af TV- og teaterarbejde. Har bl. a. spillet hovedrollen i en TV-opsætning af »Karl XII«, og Lenny Bruce i en TV-serie baseret på dennes tekster. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **70:** Ministern/Ministeren (+ I + Ma). **72:** Ture Sventon – Privatdetektiv. **74:** Vita nejlikan (+ I + Ma). (CH)

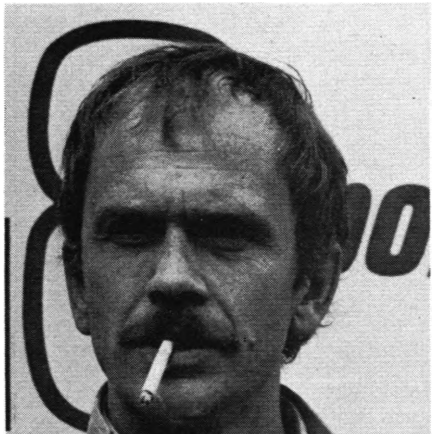
**LINDBLOM, Gunnel** (18.12. 1931) – Svensk skuespillerinde og instruktør. Har bl. a. iscenesat »Faderen« på teatret i Danmark. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **56:** Krut och kärlek. **66:** De dans van de Rieger (Ho-Ty). **71:** Brother Carl. **73:** Scener ur ett äktenskap/Scener fra et ægte-

skab (TV-serie, 6 dele + nedklippet biografversion). **49:** Lattjo med Boccaccio/Løjer med Decameron. **50:** Luffe blir polis; Motorkavaljerer/Motordjævlen; Stjärnsmäll i frikostklubben; Påhittiga Johansson; Anderssonskans Kalle; Regementets Ros/Garnisonens gæve gutter. **51:** Tull-Bom/Toldere og syndere; Spöke på semester. **52:** Han glömde henne aldrig/Han glemtede hende aldrig; **69:** an, sergænten och jag/Niogtres, sergænten og jeg; Opåt med Göran Hissen. **54:** Hjälpsamma Herrn (+ Co-Ma). **55:** Mord, lilla vän/Mord, lille ven; Kvinnodrom/Kvindedrømme; Hopp-san; Janne Vångman och den stora kometen; Flicka i kasern; Sommarnattens leende/Sommernattens smil. **56:** Litet bo/Piger søger natkvarter; Det är aldrig för sent; Sjunde himmel/Den syvende himmel; Suss gott. **57:** Räkna med bråk. **59:**

Guldgrävorna; Fly mej en greve (+ Co-Ma). **61:** Svenska Floyd (+ Co-Ma); Vi fixar allt/Sån't är livet. **62:** En nolla för mycket. **64:** Wild West Story; Äktenskapsbrottaren. **65:** Här kommer bärsärkarna/Vi vilde vikinger; Calle P./Bil-professoren (+ Co-Ma). **67:** Åsa-Nissen i agentform; En sån strålande dag. **68:** Freddy klarar bifven; Längta efter kärlek. **69:** Harry Munter. **70:** Röttnad. **72:** Klara Lust; Mannen som slutade röka/Manden der holdt op med at ryge. **75:** I död mans spår; Kom til Casino. **76:** Mannen på tacket/Manden på tæget. (CH)

**LUNDEGREN, P. A.** (1911) – Svensk filmarkitekt. En kort periode inden for reklamebranchen, før filmarkitektkarrieren. Modtog 1971 SFI's Guldbagga »för hans kreativa filmarkitektur«. **Film:**

**44:** En dag skall gry/Det sidste skud; **Excellensen;** Mitt folk är icke ditt/Mit folk er ikke dit; Vi behöver varann; Flickan och djävulen/Pigen og djävulen. **46:** Öde-



marksprästen; Det regnar på vår kärlek/Det regner på vor kærlighed; När ängarna blommar. **47:** Livet i finnskogarna/Krybskytten fra storskoven = Storskovens krybskytte; Skepp till Indien/Sømandstøsen. **48:** Musik i mørker/Musik i mørket; Marknadsafton; Lars Hård; Främmande hamn/I fremmed havn; Hammarforsens brus/Stærke viljer. **49:** Gatan/Gaden; Smeder på luffen; Fängelse/Fængsel; Hin och smålänningen; Havets son/Havets søn; Lång-Lasse i Delsbo; Pippi Långstrump; Bohus bataljon/Regimentets glade drenge. **50:** Luffe blir polis; När kärleken kom till byn/Provincspigen; Motorkavaljerer/Motordjævlen. **51:** Rågens rike; Spöke på semester; Starkare än lagen/Gårdmandstøsen; Bärande hav/Havets mænd; Poker. **52:** När syrenerna

blomma; Kalle Karlsson från Jularbo. **53:** Sommaren med Monika/Sommeren med Monika; I dimma dold/En kvinde jages; Ingen mans kvinna/Ingen mands kvinde; Glasberget/Glasbjerget. **54:** En lektion i kärlek/En lektion i kærlighed; Herr Arnes penningar/Herr Arnes penge. **55:** Stampen/Alt kan stemples; Enhörningen; Vildfåglar/Vildfugle; Våld; Ljust från Lund; Sommarnattens leende/Sommernattens smil. **56:** Sjunde himlen/Den syvende himmel; Ratataaa/Skor efter noder; Sången om den eldröda blomman/Den blodrøde blomst. **57:** Det sjunde inseglet/Det syvende segl; Skorpan; Med glorian på sned; Nattens ljus; Far till sol och vår; Sommarnöje sökes/Min kone er på landet. **58:** Bock i Örtagård/Op med moralen; Den stora amatören; Lek på regnbågen; Jazzgossen/Tyvernes glade dage; Ansiktet/Ansigtet. **59:** Fröken Chic; Brott i paradiset/Forbrydelse i paradiset; Bara en kypare; Sköna Susanna och gubbarna; Himmel och pannkaka; Mannen utan ansikte = Face of Fire (Sv-USA). **60:** Jungfrukällan/Jomfrukilden; Kärlekens decimaler; Djävulens öga/Djævelens øje; På en bänk i en park/Teater-mysteriet. **61:** Karneval; Stöten/Jaget i København; Såsom i en spegel/Som i et spejl; Lustgården; Briggen Tre Liljor/Briggen Tre Liljer. **62:** Chans/Raggartøsen; Ålskarinnan/Elskovsfeber; Nattvardsgästerna/Lys i mørket. **63:** Lyckodrommen/Lykkedrommen; Tystnaden/Stilheden. **64:** 491; För att inte tala om alla dessa kvinnor/7 glade enker; Svenska bilder/Er svenskerne sådan?; Äktenskapsbrottaren. **65:** För vänskaps skull/Jomfrutro og dobbeltmoral; Nattmara. **66:** Ön; Ormen/Giftsnogen; Yngsjö-mordet. **67:** Stimulantia (afsn.: Smycket); Den røde kappe = Den røde kappan = Rauda skikkjan (Da-Sv-Isl); Den onda cirkeln; Mennesker mødes og sød musik opstår i hjertet = Människor möts og ljuv musik uppstår i hjärtat (Da-Sv); Skammen. **69:** An-Magritt (No); En passion/Passion. **71:** The Touch = Beröringen/Beröringen (Sv-USA); Utvandrarne/Udvandrerne. **72:** Nybyggarna/Nybyggerne. **73:** Smutsiga fingrar; Stenansiktet. **74:** En handfull kärlek/En håndfuld kærlighed. **75:** Lejonet och jungfrun; Garaget/Garagen. **76:** Drömmen om Amerika – En film om Hjärt och Tector; Mina drömmars stad. (PH)

**LØKKEBERG, Pål** (2.8. 1934) – Norsk instruktör. Gift med Vibeke → LØKKEBERG. Var med i redaktionen af tidsskriftet FANT, som gik ind 1974. I 1970 lavede han »Exit«, en slags »Bonnie & Clyde« i Bergen. Samme år fik han afslag på en ansøgning om statsgaranti til projektet »Sommeren 1970«. Fra begyndelse af 70'erne er hans kortfilm »Treklang« (+ P + Ma). Virksom som teaterinstruktör på bl.a. Nationaltheatret. Af opsetninger (1971–73) kan nævnes »Tolvskillingsoperaen«, »Gengangere« og »Fru Carrars geværer«. Foran sidstnævnte vistest et dokumentarstykke med film af Halvor Næss og P. L. **Litt:** FANT 15–16, 1970; Film & Kino 3–4, 1970. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**70:** Exit/Forbryderisk elskov (+ Co-Ma, No-Da). **71:** Rodblått paradys (S). **73:** Maria Marusjka (S). (LØ)

**LØKKEBERG, Vibeke** (22.1. 1945) – Norsk skuespillerinde og instruktör. Gift med Pål → LØKKEBERG. Har været mannequin. Optrådte i en del film, men blev

siden en engageret og provokerende kortfilminstruktör. »Abort« fra 1971 blev forsøgt blokeret p.g.a. »politisk slag-side«. Norsk TV nægtede således at spille en i filmen indlagt abortsang af Brecht (sunget af V. L. selv. Kinomaskinerne blev standset på det »brandfarlige« tidspunkt). Hun blev i 1971 tilbudt rolle i filmen »Gråt, elskede mann«, men sagde nej tak til at »blotte sig« (man fandt så en dansk erstatning). Spillefilmdebut 1976 med »Åpenbaringen« om en midaldrende kvin-des psykiske tilstand og udvikling. **Litt:** FANT 18, 1971 + 22, 1972; Film & Kino 5, 1976. **Film:**

**67:** Liv (S + Co-P + Co-Ma). **70:** Exit/Forbryderisk elskov (S, No-Da); Love Is War (S). **71:** Abort (I + sang, kortfilm). **72:** Georgia, Georgia (S, Sv-USA). **Ca. 73:** Prostitusjon (I, kortfilm); En far skal bar-na ha (I, kortfilm). **76:** Regn (I, novelle-film); Åpenbaringen (I). (LØ)

**MOLLBERG, Rauni** (15.4. 1929) – Finsk instruktör. 1948–50 gik hun på den finske teaterskole. Derefter i 13 år skuespiller og instruktör på de kommunale teatre i Joensuu og Kuopio. Fra 1963 instruktör af TV-film og -serier. Spillefilmdebut 1973 »Maa on syntinen laulu«, som beskriver mennesker og natur i et lille, trøstesløst lokalsamfund i Lapland. Den blev optaget under særdeles vanskelige forhold (fysiske såvel som økonomiske), men blev til gengæld en af finsk films største nationale og internationale succeser i mange år. Dannede i 1975 eget selskab: Arctic-Filmi Oy. Er chef for finsk TV's kanal 2. Påbegyndte i 1975 »Musta hurmio« = »Black Ecstasy«, tilsyneladende opgivet. Kommende film »Pikku Pietarin piha«.

**Litt:** Peter Cowie: Finnish Cinema, London 1976; Cinema in Finland, London 1975. **Film:** **63:** Kuopio (dokumentarfilm). **67:** Lapsuuteni = My Childhood (TV-serie, 4 dele). **69:** Tehtaan varjossa = In the Shadow of the Factory/I fabrikkens skygge (TV-serie, 4 dele). **70–71:** Pääluottamusmies = Huvudförtroendemannen/Tillidsmanden (TV-serie, 5 dele). **72:** Sotaerakko = The War Hermit (TV). **73:** Maa on syntinen laulu = Jorden är en syndfull sång/Jorden er en syndefuld sang (+ P + Co-Ma). **75:** Siunattu hulluus = Blessed Madness (TV). (LØ)

**MOLVIG, Grynet** (23.12. 1942) – Norsk skuespillerinde. Rigtige navn: Ann-Kristin Molvig. Har i de seneste år arbejdet mest i Sverige, hvor hun har haft succes på film, som entertainer, i revyer, på TV (spexet »Spader, Madame«), Stockholm Stadsteater (»Röda huset«, »Aske«), og Kungliga Operan (»Fjälläventyret«, norsk nationalspil). Sidst denne alsidighed har givet sig til kende var i Strindberg-serien »En dåres försvarstal« på TV. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**69:** Spader, Madame! (TV, Sv). **70:** Døden i gatene; Röda rummet/Det røde værelse (TV-serie, 9 dele, Sv). **72:** Mannen som slutade röka/Manden der holdt op med at ryge (Sv). **76:** En dåres försvarstal/En dåres forsvarstale (TV-serie, 4 dele, Sv); Förvandlingen (Sv). (LØ)

**MYRBERG, Per** (11.7. 1933) – Svensk skuespiller. 1955–57 elev på Dramaten i Stockholm, hvor han siden optrådte regelmæssigt. Fra 1968 tilknyttet Stockholm kommunale teater. Roller i radio og på TV. Har spillet revy og optrådt som sanger. En af hans grammofoonplader var en

overgang rekordholder på Svensktoppen. På film har han især gjort sig gældende i mere alvorlige, konfliktfyldte roller: »Made in Sweden«, »Garaget«. **Film:** 57: Värmlänningarna. 60: Domaren. 61: Lustgården. 62: Ålskarinnan/Elskovsfeber. 63: Adam och Eva. 65: Kattorna/Kvinde-dyr. 66: Ön (indspillet 1964); Myten eller Han snodde en blomma och fick springa för livet. 69: Made in Sweden; Le temple du soleil (Belg-Fr, stemme i svensk version 1971). 70: En lille dosis Strindberg – eller selvforvarets brutale kunst (TV, Da); Aristocats (USA, stemme i svensk version 1971). 72: Alberte (TV-serie, 5 dele, No). 74: En handfull kärlek/En håndfuld kærlighed. 75: Garaget/Garagen. 76: Hallo Baby. 77: Paradistorg (se anm. s. 111). (LØ)

**NORDGREN, Erik** (13.2. 1913) – Svensk komponist. Se Filmens Hvem Hvad Hvor, bind IV, side 379. **Litt:** Chaplin 11, maj 1960. **Film** (udover de i Filmens HHH, IV, nævnte):

58: Jazzgossen/Tyvernes glade dage (kun arr.). 59: Det svænger på slottet (kun dir.). 61: Karneval (kun orkestrering); Två levande och en död = Two Living and One Dead (Sv-Eng). 71: Utvandrarne/Udvandrerne. (CH)

**NYKVIST, Sven** (3.12. 1922) – Svensk fotograf. **Litt:** Chaplin 124 og 138; Cinematgr. LIII, april 1972; Millimeter IV, juli-august 1976. Hans seneste film instrueres i USA af Louis Malle. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

69: Riten/Riten = Ritualet (TV); Fårödokument (TV); En passion/Passion. 70: Erste Liebe (Ty); En dag i Ivan Denisovitjs liv = One Day in the Life of Ivan Denisovitj (No-USA). 71: The Last Run/Hans sidste job; The Touch = Beröringen/Beröringen (Sv-USA). 72: Lockfågeln; Strohfeuer/Som ild i strå (Ty); Viskningar och rop/Hvisken og råb. 73: Siddharta (Co-F, Ind-USA); Scener ur ett äktenskap/Scener fra et ægteskab (TV-serie, 6 dele). 74: The Dove/Jorden rund med hende; Ransom (Eng); Das Blaue Hotel = Det blå hotellet (TV, Ty-Sv). 75: The Terrorists; Monismanien 1995 – En film om frihet; Trollflöjten/Trylleflöjten (TV); Black Moon (Fr). 76: Ansikte mot ansikte/Ansigt til ansigt (TV-serie, 6 dele); Le Locataire/Den nye lejer (Fr). 77: Vårbyrting; The Serpent's Egg (Ty-USA); Pretty Baby; A Look at Liv (S, dokumentarfilm, USA). (MB)

**NYMAN, Lena** (23.5. 1944) – Svensk skuespillerinde. Født i Stockholm, kom på balletskolen i 1952. Havde filmdebut tre år senere og debut på teater i 1957. Gik på Dramatens elevskole 1964. Gennembrud i »Jeg er nysgerrig«-filmene. Har i de seneste år arbejdet meget på teater og har været med i et par revyer af parret Hasseåtage. **Litt:** Film & Kino 2, 1967; Films in Sweden 2, 1968. **Film:**

55: Farligt løfte; Luffaren och Rasmus. 58: Musik ombord/Musik om bord. 61: Gäst hos verkligheten (TV). 63: Det är hos mig han har varit. 64: 491. 67: Jag är nyfiken – gul/Jeg er nysgerrig. 68: Jag är nyfiken – blå/Jeg er stadig nysgerrig. 69: Fadern. 74: Den vita väggen/Den hvide væg. 75: Släpp fångarne loss – det är vår/Slip fangerne løs, det er forår. (CH)

**ODDNER, Georg** (17.10. 1923) – Svensk fotograf og instruktør. Oprindeligt musiker, trommeslager, hos Arne Domnerus og Thore Ehrling. Blev senere professio-

nel still-fotograf, ansat på Svenska Telegrambyrån i Malmö. Reportagerejser over hele verden sideløbende med reklame- og modefotografering. Har udstillet i London, Paris, Venedig, København og modtaget adskillige priser for sine billeder. Efter en kortfilm om trafikikkerhed egentlig debut som filmfotograf på Rifbjerg/Kjærulf-Schmidts »Weekend« (optræder i Rifbjergs roman »Twist«, 1976). Fotograferede illustrationer til Rifbjergs bog »Til Spanien«. Har arbejdet sammen med Jan → TROELL, hvis seneste film han er medforfatter på. Instrueret på TV og er nu igang med en filmatisering af Karen Blixens novelle »Det drømmende barn«. Den skal efter planen sendes i tre dele på TV-2 i løbet af 1977. **Film:**

62: Weekend (F, Da). 64: To (F, Da). 68: Ole Dole Doff (S). 71: Utvandrarne/Udvandrerne (rådg). 72: Nybyggarna/Nybyggerne (rådg + Co-Mu) (NB! De 2 Moberg-film sendt 1974 som TV-serie, 8 dele). 74: Överraskningen/Överraskelsen (TV, I + Ma). 77: Bang! (Co-Ma). (LØ)

**OHLSSON, John** – Svensk fotograf. Hans navn skrives også **Olsson**. Uddannet på Svenska Filminstitutets filmskole 1968-70. Har arbejdet sammen med Bo → WIDERBERG og har senest fotograferet Ingvar Skogsbergs forsøg til et svensk national-epos, »Mina drömmars stad«. **Projekt:** »Kuppen«. **Film:**

72: Smekmånad. 74: Fimpen (Co-F). 75: Ingmar Bergmanin maailma = Tre scener med Ingmar Bergman (Fi, Co-F); Giliap; Kom till Casino (Co-F); Ungkarlshotellet; Skärseld (B-foto); Ägget är löst/Ägget er skørt (special-foto). 76: Mannen på taket/Manden på taget (Co-F) Mina drömmars stad. (LØ)

**OLSSON, Stellan** (1936) – Svensk instruktør. Bifagseksamen på Lund Universitet. Har arbejdet som lærer. På instruktørlinien på SFI's filmskole (1. årgang) 1964, forlod uddannelsen 1 år senere sammen med Jonas → CORNELL. Desuden maler, stillfotograf (har udgivet fototidsskrift), forfatter (to bøger sammen med Jan Olsheden: »Vad gjorde farfar i Mölle?« og »Vad gjorde farfar i Amerika?«). 1971 TV-instruktør med serien »Julie och nattpapan« i otte dele. 1971 gæsteinstruktør ved Hälsingborg Stadsteater af »Tilståndet« af Kent Andersson og Bengt Bratt. Tidligt kortfilm-samarbejde med Jörgen → PERSSON. **Film:**

69: Oss emellan/Os imellem (+ Ma). 71: Deadline (+ Ma, Da-Sv). 76: Sven Klangs kvintett/Sven Klangs kvintet (se anm. s. 108). (PH)

**OSCARSSON, Per** (28.1. 1927) – Svensk skuespiller. En af Sveriges efterhånden mange internationale skuespillere. Har også haft flere roller i forskellige TV-serier. Instruktørdebut i 1973. **Litt:** Chaplin 116, 1972; Films in Sweden 2, 1972. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

69: Miss and Mrs. Sweden. 70: Love is War (No). 71: The Night Visitor (USA); The Last Valley/Den store krig (Eng); Secrets (Eng). 72: Nybyggarna/Nybyggerne; Endless Night/Endeløs nat (Eng). 73: Das Blaue Hotel (Tysk TV); The Blockhouse; Ebon Lundin (+ I + P + Ma). 74: Gangsterfilmen. 76: Förvandlingen; Dagny (Pol-No). 77: Victor Frankenstein; Uppdraget. (CH)

**PAKKASVIRTA, Jaakko** (28.11. 1934) – Finsk skuespiller og instruktør. Arbejdede

i sin studietid bl. a. som statist. Samtidig leder af studenterscenen i Helsinki. Større roller på film fra slutningen af 50'erne. Fra 1962 instruktørsamarbejde med Risto → JARVA, fra 1968 selvstændig instruktør. I sine socialkritiske film beskriver og angriber han forstadsmilieuer, »konsumment-fascismen«, uddannelsessystemet etc. Fik i 1973 et 3-årigt statsligt kunstnerlegat; 1975 kvalitetspræmie for »Touluksi kotiin«. Har siden 1971 haft eget produktionsselskab (Filmityo Oy), for hvilket han har instrueret flere kortfilm. **Litt:** Peter Cowie: Finnish Cinema, London 1976; Cinema in Finland, London 1975.

**Film:** 56: Tyttö lähtee kasarmiin = Flickan i kasern (S). 58: Sotapojan heilat = Soldatflammor (S); Mies täältä tähdeiltä = En man från vår planet (S). 59: Patarouva = Spaderdam (S). 61: Rakas = Käraste (S). 62: Yö vai päivä = Dag eller natt (Co-I + Co-Ma + Co-KI). 63: Meren juhlat = Fest vid havet (S); Hopeaa rajan takaa = Silver bortom gränsen (S). 64: X-Paroni = X-Baronen (Co-I + Co-Ma + Co-KI + S). 65: Onnenpeli = Lyckospellet (Co-Ma + S). 67: Työmiehen päiväkiriä = En arbetares dagbok (Co-Ma). 68: Vihreä leski = Gröna änken (I + Ma + Co-KI). 69: Ruusujuen aika = Rosornas tid (Co-Ma). 70: Kesäkapina = Sommarrevolt (I + Co-Ma + Co-KI). **Ca.** 71: Työturva = Safety at Work (Co-I, kollektiv dokumentarfilm); Metallin lakko - 71 = Metalworkers' Strike, 1971 (Co-I, kollektiv dokumentarfilm). 71: Niilon oppivuodet (Länsimäen perinne suomesa) = Niilo's School Years (The Western Tradition in Finland) (Co-I + Co-P, kollektiv film). 75: Touluksi kotiin = Hem till julen (I + Co-Ma + KI). (LØ)

**PERSSON, Jörgen** – Svensk fotograf. Har arbejdet for fjernsynet. Af film kan fra 70'erne fremhæves hans fortsatte samarbejde med Bo → WIDERBERG på »Joe Hill«, samt hans smukke fotografering af Roy → ANDERSSON's »En kärlekshistoria«. Har endvidere arbejdet sammen med Milos Forman (Olympiadefilmen) og den hollandske instruktør Nikolaï van der Heyde. **Litt:** Skoop '6, 1973. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

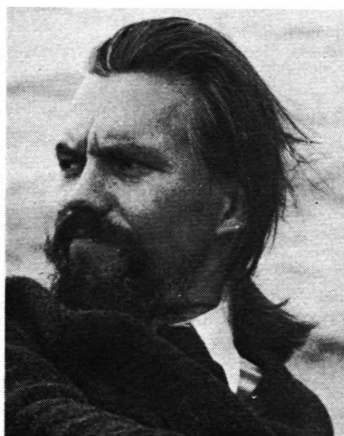
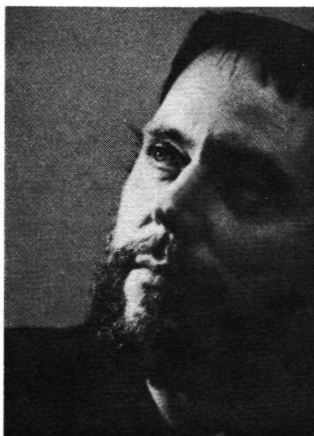
68: Den vita sporten/Den hvide sport (Co-F, dokumentarfilm). 70: Den magiska cirkeln (Co-F); En kärlekshistoria/En kærlighedshistorie. 71: Joe Hill (Sv-USA, Co-F); Niklas och Figuren (Co-F). 72: Angela, Love Comes Quietly (Hol). 73: Help, de dokter verzuipet (Hol); Visions of Eight/OL set på en anden måde (episoden The Decathlon) (USA-Ty, dansk TV 1976). 74: En handfull kärlek/En håndfuld kærlighed; Gangsterfilmen. 75: Kom till Casino (Co-F). (LØ)

**RAGNAR, Per** (29.5. 1941) – Svensk skuespiller. Uddannet som gymnastiklærer og derefter skuespiller ved Dramaten. Sidst i 60'erne blev han instruktør og lærer ved Scenskolan og fra 1971 projektleder ved TV-1, hvor han bl. a. har produceret og skrevet eksperimentallykket »Tro, hopp och kärlek« (1971). **Film:**

68: Exercis; Korridoren/Stuegang. 69: En dröm om frihet/En drøm om frihed; Röda rummet/Det røde værelse (TV-serie, 9 dele); En satans person (I, TV). 72: Mjölkborden (TV). (MB)

**SANDREWS** – Svensk produktions & distributionselskab med teater- og biografkæde. Grundlagt af Anders Sandrew





Herover: Lena Nyman. Til venstre Per Oscarsson og, yderst tv., Jaakko Pakkasvirta. Nederst Christina Schollin.



(1885–1957), en legendarisk skikkelse i svensk filmhistorie. Oprindelige navn: Andersson. Oprindelige erhverv: Kolonialhandler. Tog 1906 navneforandring til Sandrew (der var navnet på et portvinsmærke) for at undgå forveksling med kolonialhandler-konkurrent. Købte 1926 en ejendom, hvori der var biograflokale. Begyndte selv at drive biografen. 10 år senere drev han 16 biografier. Grundlagde 1937 AB Sandrewbiografene. 1942 første filmproduktion («Kan doktorn komma?»), i begyndelsen fælles distribution med producenten Schamyl Baumann («Sandrew-Baumann-film»). Ansatte 1942 Rune Waldekrantz (1911–) som produktionschef, en stilling denne beklædte til 1964, da han blev leder af SFI's filmskole. I dag er Göran Lindgren produktionschef. Sandrew Film och Teater AB ejer i dag over 50 biografier og 4 teatre i Sverige. **Litt:** Eric Wennerholm: Pappa Sandrew, 1964. (PH)

**SCHEIN, Harry** (13.10. 1924). Se desuden Filmens Hvem Hvad Hvor, bind IV, side 480. Fremfor nogen manden bag den svenske filmreform 1963, bag → SFI (Svenska Filminstitutet). 1963–70 administrerende direktør for SFI, herefter styrelsesformand (han efterfulgtes som administrerende direktør af Bo Jonsson). Devisen bag hans filmpolitik: «Det er kunstnerisk ambitiøs produktion, som skal stimuleres, ikke svensk næringsliv». Modtog 1970 SFI's Guldbagga »för hans ideerika och konstruktiva filmpolitiska arbete, som skapat förutsättningar för en vittgående förnyelse av den svenske biograf-filmen«. Bøger af H. S.: »Eisenstein och Sovjetkonsten«, 1952; »Kulturattityder. En opinionsundersökning« (sammen med Björn Häggqvist), 1967; »Inför en ny mediapolitik. Kabeltelevision – bildskval eller kommunikation«, 1972; »I själva verket. Sju års filmpolitik«, 1970. Medvirket som skuespiller i **Film:**

**65:** Juninatt. **66:** Natteleg/Natteleg. **71:** The Touch = Beröringen/Beröringen (USA–Sv). (PH)

**SCHOLLIN, Christina** (26.12. 1937) – Svensk skuespillerinde. Se desuden Filmens Hvem Hvad Hvor, bind IV, side 483. Modtog 1966 SFI's Guldbagga »för den oglamorösa och utlämnande tolkningen av Irenes hjälplöshet och ömhetstörst i Ormen«. Udtalte 1969: »Jag tror att skådespelare skall gestalta människor, inte ideer«. 1971 i TV-teatret i »Leka med elden« af Strindberg. **Film** (udover de i Filmens HHH, IV, nævnte):

**65:** Niklassons (TV). **66:** Operation Argus (TV). **67:** Elsk din næste = Vergiss nicht deine Frau zu küssen (Da-Ty); Tofflan – en lycklig komedi. **68:** Hennes meget kongelige høyhet (No). **70:** Song of Norway (USA). **71:** Vill så gärna tro. **72:** Den längsta dag. **75:** Garaget/Garagen. (PH)

**SERNER, Håkan** (1.9. 1933) – Svensk skuespiller. Teaterskole, debut 1954 på Tantoteatern. Spillede i Stockholm med Studenterteatern og på mange »kælder-scener«. Fra 1960 tilknyttet Stadtteatern. På TV har han spillet i stykker som »Gustav III« (1974), »Kungen och narren« (1974) og »Meningen med föreningen eller Ju snabbare beslut desto tidigare kaffe« (1976). På film fra 1953. Med sin underfundige humor har han leveret mange snurrige portrætter. Fremhæves må hans rolle som forfatteren John i Jonas → CORNELL's »Puss och kram« (1967). Senest har han spillet Einar Rönn i Bo

→ WIDERBERG's Sjöwall/Wahlöö-filmatisering »Mannen på taket«. **Film:**

**53:** Marianne; **Fartfeber. 55:** Våld. **58:** Bock i örtagård/Op med moralen; Den store amatøreren; Lek på regnbågen; Jazzgossen/Tyvernes glade dage. **59:** Raggarer. **64:** Kåre John/Kære John. **65:** Calle P./Bil-professoren; Pang i bygget. **66:** Hemsöborna/Hemsöboerne (TV-serie, 7 dele). **67:** Puss & kram/Kys og kram; Astérix le gaulois/Asterix og hans gæve gallere (Fr, stemme i svensk version, 72). **68:** Bombi Bitt og jag/Bombi Bitt og jeg (TV-serie, 5 dele); Het snö; Astérix et Cléopatra/Asterix og Kleopatra (Fr-Belg, stemme i svensk version, 70). **69:** Som natt och dag/Som nat og dag; Mej och dej/Mig og dig (Sv-Da); Ni ljuger; Kameleonerna. **70:** Pippi Långstrump på de sju haven/Pippi Langstrømpe på de 7 have; Ministern/Ministeren. **71:** Niklas och Figuren; Äppelkriget/Æblekrigen; Smoke. **73:** Den vita stenen/Den hvide sten (TV-serie, dele). **74:** Dunderklumpen (stemme, indspillet 70-74). **75:** Kvarteret Oron/På sporet af et nyt liv (TV-serie, 5 dele); Ungkarshotellet; Stumpen (TV). **76:** Mannen på taket/Manden på taget; Hallo Baby. **77:** Bang. (LØ)

**SJÖMAN, Vilgot** (2.12. 1924) – Svensk instruktør. **Projekter:** »Väninnorna«, »Opus 14«. **Litt:** Kos. 95, februar 1970; Jeune Cinema 78, maj 1974; Films in Sweden 1, 1972. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

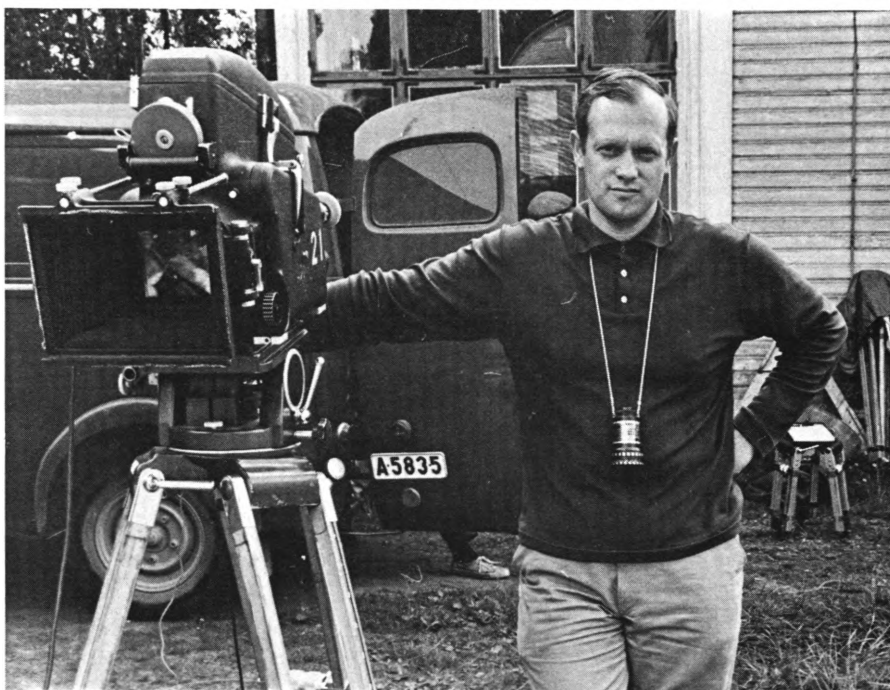
**69:** Ni ljuger (+ Ma + S). **70:** Lyckliga skitar/Jeg er lykkelig – rød (+ Co-Ma). **71:** Bröderna Karlsson (kortfilm); Troll/Kan man dø af et knald? (+ P + Co-Ma + S). **72:** Älskande Jeanette MacDonald (kortfilm); Jambo (TV-serie, dele). **73:** Kulisser i Hollywood. **74:** En handfull kärlek/En håndfuld kærlighed (+ Ma). **75:** Garaget/Garagen (+ Co-P + Ma); Vilgot Sjöman (S, kortfilm). **77:** Tabu (+ Co-P + Ma). (CH)

**STANGERTZ, Göran** (1943) – Svensk skuespiller. Efter et års studier på Lund Universitet blev han elev på Malmö Scenskola i 1964 og kom i 1967 til Göteborg Stadsteater som skuespiller og instruktør, fra 1969 som leder af børneteatergruppen. Blandt hans opsætninger er to musicals »Your Own Thing« (1969) og den norske »Kulor i solnedgangen« (1971), der var en westernparodi. For svensk TV har han været med på manuskriptet til »Bedrageri« og desuden medvirket i TV-serien »Ett nytt liv«. Senest har han instrueret TV-serien »Hammerstads BK«. **Film:** **74:** Det sidste äventyr/Det sidste eventyr. **76:** Polare/Vi er vel kammerater (se anm. s. 112). **77:** Paradistorg (se anm. s. 111); Jack. (MB)

**SYDOW, Max von** (19.4. 1929) – Svensk skuespiller. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **56:** Rätten at älska. **69:** En Passion/Passion; Made in Sweden. **70:** The Kremlin Letter/Brevet til Kreml. **71:** The Night Visitor (Eng); The Touch = Beröringen/Beröringen (USA-Sv); Äppelkriget/Æblekrigen; I havsbandet = Sommergästen Maria (TV); Utvandrarerna/Udvandrerne. **72:** Nybyggarna/Nybyggerne (NB! De to Moberg-film sendt 1974 som TV-serie, 8 dele); Embassy/Mordet i ambassaden. **73:** The Exorcist/Eksorcisten. **74:** Steppenwolf. **75:** Ägget er løst!/Ægget er skørt; Three Days of the Condor/Tre døgn for »Condor«. **76:** Cadaveri eccellenti/Magten og dens pris (It); The Ultimate Warrior/Dødens by;



Venstre til højre, fra oven og ned: Ingrid Thulin, Vilgot Sjöman, Max von Sydow og Liv Ullmann samt Jan Troell.



Cuore di cane (It). **77:** Le Desert des Tartars (Fr-It); The Heretic: Exorcist II.

(MB)

**TAUBE, Sven-Bertil** (24.11. 1934) – Svensk skuespiller og sanger. Søn af den svenske nationaltroubadur Evert Taube (1890–1976). Studerede arkitektur i Conn., USA. Senere undervisning i klassisk guitar-spil i Spanien, hvor han også optrådte på cabareter. Tilbage i Sverige fortsatte han som sanger og var med i musicalen »Flax«. 1958–61 elev på Dramaten, hvor han senere fik engagement og spillede i bl. a. »Tiggeroperaen«, »Romeo og Julie« og »Oh, What a Lovely War«. Har turneret med sin far og givet koncerter også i København og London. Udgivet adskillige LP'er med sange af Bellman, Taube, Ferlin, Theodorakis etc. Spillede i London 1972 i musicalen »I and Albert« (I.: John Schlesinger). Egentlig filmdebut 1964. Flere helteroller i udenlandske film. Blev tilbudt hovedrollen i »Song of Norway« (1970) men afslog, ville ikke være med til at ødelægge Griegs musik. Bor nu i London, har undsagt Sverige p.g.a. skatteproblemer. **Film:**

**49:** Sjösalavår. **64:** Att älska/At elske (dubbing af Zbigniew Cybulskis rolle); Drömpojken. **65:** För vänskaps skull/Jomfrutro og dobbeltmoral; Tillsammans med Gunilla måndag kväll och tisdag. **66:** Ön (indspillet 64). **67:** Stimulantia (episoden Han – hon); Puss & kram/Kys og kram. **68:** Lejonsommar (+ Co-Mu); Het snö. **69:** Mej och dej/Mig og dig (Sv-Da); Håll polisen utanför/Hold politiet udenfor (TV-serie, 4 dele); '69' – Sixty-nine/69 – Niog-tres (Fi-Sv); 48 heures d'amour (Fr). **70:** The Buttercup Chain/Farlig firkant (Eng). **71:** Puppet On a Chain/Dødens dukker (Eng). **73:** Ebon Lundin (indspillet 70–73). **75:** Lejonet och jungfrun (+ Co-Mi). **76:** The Eagle Has Landed/Ørnen er landet (Eng). (LØ)

**THELESTAM, Lars G.** (1939) – Svensk instruktør. Født i Helsinki. Kunststudier ved universitetet, debut som sceneinstruktør i Helsinki. Siden 1960 instruktør ved finsk radio- og TV-teater. 1966–68 på instruktør-linien på SFI's filmskole. Fik kvalitetspræmie for filmskolefilmen »Hemmafra«. Gæsteinstruktør ved operaen i Stockholm. Instruktør af serier i svensk TV. **Projekt:** Anaithea. **Film:**

**66–67:** Hemmafra (kortfilm). **74:** Gangsterfilmen (+ Ma). **77:** Hempas bar. (PH)

**THULIN, Ingrid** (27.1. 1929) – Svensk skuespillerinde. I 1954–55 medvirkede hun i den amerikanske TV-serie »Foreign Intrigue« i følgende episoder: »The Model from Holland«, »The Third Partner«, »Witness at Large« og »The Diplomat«. Serien blev optaget i Europa og dannede grundlaget for spillefilmen »Foreign Intrigue« (1956). Til filmografien i Filmens HHH, IV, kan endvidere føjes »Pettersson i Annorlunda« (politisk valgfilm for Socialdemokratiet i 1956) og den tyske kortfilm »Der Film, der Niemand sieht« (1964). Desuden anfører kilder den franske 1971-titel »Deux Affreux sur la sable«, som ikke har kunnet identificeres. I 1971 medvirkede hun i en italiensk TV-version af Strindbergs »Et drømmespil«. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**69:** Riten/Riten = Ritualer (TV); Götterdämmerung = Caduta degli dei/De lange knives nat (Ty-It). **70:** N. P. il segreto (It). **72:** Viskninger och rop/Hvisken og råb. **74:** En handfull kärlek/En håndfuld kærlighed. **75:** Monismanien 1995 – En film

om frihet. **76:** L'Agnesa va a moire (It). **77:** The Cassandra Crossing/Cassandra-broen (It-Eng); Salon Kitty (It-Fr-Ty); Agnes skall dö. (MB)

**TROELL, Jan** (23.7. 1931) – Svensk instruktør. Debut som TV-instruktør 1973 med stykket »Gamen« af P. C. Jersild, med Ulf Palme som Leonardo da Vinci, der psykoanalyseres af Toivo Pawlos Siegmund Freud. Stor international succes med de to Moberg-film. Efter en afstikker til USA har han lavet »Bang!«, en komedie om »the declining years«, om grænseoverskridelsens klarsyn med følgende pinsler. Den er Sveriges officielle bidrag til Cannes-festivalen 1977. Troell er nu igang med at filme »Ingenjör Andréas luftfård«. Troell fik 1966–67 SFI's Guldbagga for sin instruktion af »Här har du ditt liv«. **Litt:** 50 Major Film-Makers, London 1975; Chaplin 105, 1971; Film Heritage, sommer 1974. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**71:** Utvandrarne/Udvandrerne (+ F + Co-Ma). **72:** Nybyggarna/Nybyggerne (+ F + Co-Ma + Ki). (NB! De to Moberg-film sendtes 1974 som TV-serie, 8 dele). **74:** Zandy's Bride/Ægteskabsannoncen (USA). **77:** Bang! (+ Co-Ma + Co-F + Ki). (LØ)

**TUHUS, Oddvar Bull** (14.12. 1940) – Norsk instruktør. Efter fem års universitetsstudier begyndte han på aktiv filmvirksomhed. Arbejde på TV og i kortfilmafdelingen på Norsk Film A/S. Hans kritiske kortfilm behandler emner som fremmedarbejdere, EEC og folks uberørthed af begivenheder som invasionen i Prag 1968. »Streik!« fra 1975 er en halvdokumentarisk rekonstruktion af en ovararbejderstrejke i Sauda i 1970, til dels med hovedpersonerne fra dengang i rollerne. Den blev produceret (start 1973) for NRK, hvis chef senere ihærdigt søgte at forhindre dens udsendelse. Opinionspresset sikrede dog til slut, at den blev sendt. Tuhus var med i redaktionen af tidsskriftet FANT (gået ind 1974) og er nu tilknyttet det nystartede, radikale Filmavisa. Hans første spillefilm fortæller om en ung mands arbejde med narkomaner, mens den anden er et drama mellem 4 mennesker på en ø. »Angst« er en psykologisk thriller. Ligesom bl. a. Anja → BREIEN er Tuhus med i filmgruppen Vampyr. Har eget produktionsselskab: Markusfilm A/S. Hans kone Laila Tuhus laver kortfilm. **Litt:** Film & Kino 10, 1970; Filmavisa 1, 1977. **Film:**

**68:** Skredder (kortfilm); Fire dager om frihet (kortfilm). **69:** Filmavis 69 (+ Ma + Ki, kortfilm); Sett (F + ass, kortfilm). **70:** Dager fra 1000 år (P-ass, episoden Mira). **71:** Rød-blått paradys (+ Co-Ma). **73:** Folkevillje I og II (kortfilm); Maria Marusjka (+ Ma); Arbejdere på vandring (kortfilm). **75:** Streik!/Strejke (+ Co-P + Co-Ma, TV); Tillitsmannen – En film om Einar Gerhardsen (kortfilm). **76:** Angst (+ Co-Ma). (LØ)

**UDLÆNDINGE I SVENSK FILM** – Svensk film i 70'erne er bl. a. karakteriseret ved et overmåde stort antal udenlandske instruktørers arbejde. Den svenske filmordning har bl. a. gjort det lettere for ikke-svenskere at forsøge sig, og er forsøgene ikke altid faldet heldige ud, så har de i bedste fald givet svensk film et strøg af exotisme, af fantasi og af inderlig usvensk basken med både arme og ben.

Mindst exotisk er naturligt nok de nordiske indslag i den svenske produktion.

Jörn Donner, der konstant skræver over den finske bugt, har med film som »Anna« og »Baksmälla« cementeret sit talent som producent, og hans landsmand, Lars G. Thelestam, som endnu ikke har færdiggjort sin film nr. 2, debuterede med »Gangsterfilmen« (1974). En tredje finne, Jon Lindström, fik efter talentfuldt kortfilmarbejde sin spillefilmdebut med »Hemåt i natten« (1977), en firkantet debat- og problemfilm om et indvandrerilfælde.

Systemet med afprøvning af talentet på kortfilm, som vel især Bengt Forslund har praktiseret det som producent, blev også taget i anvendelse overfor to tjekkiske instruktører, der senere debuterede med spillefilm, Jiri Tírl, der kom med den stilstrænge »Pistolen« (1973) og Ivo Dvorak, hvis Kafka-filmatisering, »Förvandlingen«, jeg ikke har set.

Tilbage til det nordiske. Den danske Maj Wechslemann gik på den svenske filmskoles instruktør-linje og vakte megen debat med sin første lange film, »Viggen – 37«, en delvis dokumentarisk debatfilm om, hvorledes man sætter et flyprojekt i gang trods det, at kun få ønsker det og ser en nytte i det. Fra Norge kom Anja Breien for at iscenesætte en film om kærlighed, »Den allvarsamma leken«, en periodefilm, der endnu ikke er blevet færdig.

Susan Sontags indtog på den svenske filmscene resulterede i større skrivelser end efter hendes films premierer, »Duett for Cannibals« og »Brother Carl« (1970), og skønt flere af hendes landsmænd har huseret i diverse genrer i Sverige, bl. a. Calvin Floyd (gysere), Ron Silberman Jr. (porno), Vernon P. Becker o. a., har ingen af dem markeret sig for det gode.

Nævnes skal endnu en dokumentarfilm i spillefilmlængde, grækeren Matheo Yamalakis' »... it is nice to be privileged«, der var en engageret rejseskildring fra Mexico.

Et blik på de projekter, som ligger i de forskellige fonds afslører endnu en lang række nationaliteter, som efter almindelig sandsynlighedsberegning må resultere i et antal færdige film indenfor det nærmeste år eller to. (PM)

**ULLMANN, Liv** (16.12. 1938) – Norsk skuespillerinde. **Litt:** Sequences XX/81, juli 1975. Til filmografien i Filmens HHH, IV, kan føjes følgende norske produktioner: »Fjols til fjells« (1957, debut), »Tony« (1962) og »De kalte ham skarven« (1965). Hendes nyeste film »Autumn Sonata« skal efter planerne instrueres af Ingmar → BERGMAN i efteråret 1977 i Norge. Liv Ullmanns selvbiografi, »Förvandlingen«, udkom i 1976. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

**69:** En passion/Passion. **70:** De la part des copains = L'uomo dalle Due Ombre/Kold sved (Fr-It). **71:** The Night Visitor (Eng); Utvandrarne/Udvandrerne. **72:** Nybyggarna/Nybyggerne (NB! De to Moberg-film sendtes 1974 som TV-serie, 8 dele); Pope Joan (Eng); Viskninger och rop/Hvisken og råb. **73:** Lost Horizon/Tabte horisonter; 40 Carats/40 karat; Scener ur ett äktenskap/Scener fra et ægteskab (TV-serie, 6 dele + nedklippet biografversion). **74:** Zandy's Bride/Ægteskabsannoncen; The Abdication/Længsel efter kærlighed (Eng). **75:** Leonor (Fr). **76:** Ansikte mot ansikte/Ansigt mod ansigt (TV-serie, 4 dele + nedklippet biografversion). **77:** A Bridge too Far; The Serpent's Egg (Ty-USA); A Look at Liv (dok.-film, USA). (MB)

**WAM, Svend** (15.5. 1946) – Norsk instruktør. Uddannet på dokumentarfilmskolen i Stockholm 1965–68. Kortfilm, spillefilmdebut 1973. I 1976 fik han statens 2-årige arbejdsstipendium, og samtidig modtog han kritikerprisen for sin anden spillefilm »Lasse og Geir«, der handler om to unge arbejdsløse i et forstadsmilieu og deres forsøg på oprør mod systemet. Hans nyeste film har samme miljøbaggrund. Dokumentarfilmen »Oljeeventyret« blev ikke vist i TV, på trods af at den var lavet på bestilling af NRK (censuren trives tilsyneladende stadig udmærket i Norge. Se også Vibeke → LØKKEBERG og Oddvar Bull → TUHUS). For nylig har Wam dannet selskabet A/S Mefistofilm med kompagnonen Petter Vennerød. **Litt:** Film-avisa 1, 1977; Film & Kino 2, 1977. **Film:** 70: Rekruttskolen (kortfilm). 73: Fem døgn i august (+ Co-Ma). 74: Tango-industri (kortfilm). 76: Lasse og Geir (+ Ma); Oljeeventyret (TV, dokumentarfilm). 77: Det tause flertal (+ Co-Ma + S). (LØ)

**WECHSELMANN, Maj** (1942) – Svensk instruktør af dokumentarfilm. Født i København. Malerinde. Skuespillerlev ved Odense Teater 1962–65. Lavede Anticabaret i Restaurant Heidelberg i Odense, 1965 skuespillerinde og instruktør på Værkstedsteatret i Århus i »Lille konversationssymfoni«. Musicabaret i Ny Rosenborg i København, Politisk cabaret i Montmartre. Søgte forgæves på den danske filmskole 1968 og flyttede derefter til Sverige, hvor hun 1968–70 gik på instruktørlinien på SFI's filmskole. Fik svensk dramatikerpris for et skuespil, som opførtes på Pistolteatret i København. Udtalte 1965: »Politisk interesse er simpelt hen en betingelse for at være menneske i dag.« De fleste af hendes dokumentarfilm er lavet for, eller vist i TV. **Film:** Før 1972: Flickor på Marabou; EEC-filmene; Sovjetunionen (alle 3 kortfilm). 72: Viggen 37 – Ett militärplans historia (+ Ma + P-led). 75: Omställningen (+ Ma); Ett litet land i Skandinavien/Et lille land i Skandinavien (+ Ma + P). (PH)

**WERLE, Lars Johan** (23.5. 1926) – Svensk komponist. Studerede musikhistorie ved Uppsala Universitet 1948–51. 1950 private studier i kontrapunkt hos Bäck. Vandt 1960 komponistkonkurrence. 1961–68 musik-producer i Sveriges Radio. 1968–70 chef for kammermusikafdelingen i Sveriges Radio. Operaer: »Drömmen om Thé-rèse« (1964, efter Zola), »Resan« (1969, efter Per Christian Jersild), »Tintomara« (1973, efter Carl Jonas Lowe Almquist). Balletter: »Sinfonia da camera« (1961), »Zodiak« (1967). Desuden skuespilmusik. Nordisk Råds musikpris. **Film:** 66: Persona. 68: Vargtimmen/Ulvetimen. (PH)

**WICKMAN, Torgny** (1911) – Svensk instruktør. Født i Stockholml. Studier på universitetet i litteratur og kunsthistorie. Har arbejdet som klipper, fotografassistent og manuskriptforfatter. Hævder i et interview i »Film in Sweden« at han har lavet 1.586 film alt ialt. Herunder indregnet kortfilm og reklamefilm. For spillefilmene vedkommende skulle det være 50. Det har ikke kunnet bekræftes af det tilgængelige kildemateriale. Wickman er især kendt for sine pseudo-medicinske film om kærlighedslivets mange fysiske facetter og havde en overgang Inge og Sten Hegler at støtte sig til. To kortfilm har kunnet spores: »Eko« og »En canzo-

netta om förut«, men produktionsårene er ikke fundet. **Litt:** Film in Sweden 1, 1971.

**Film:**

54: Flicka utan namn. 69: Kyrkoherden/lh, det var dog den stiveste (+ Ma); Eva – den utstötta/Eva – misbrugt af mænd (+ Ma); Kärlekens språk/Kærlighedens

Øverst Svend Wam under indspilningen af »Det tause flertal«, derunder Mai Zetterling. Nederst Bo Widerberg.



sprog (+ Ma). 70: Mere ur kärlekens språk/Inge og Sten spør (+ Ma + Kl); Skräcken har 100 ögon/Skrækken har 100 øjne (+ Co-Ma). 71: Lockfågeln; Kärlekens XYZ. 72: Kärlek så gör vi – brev till

Inge och Sten/Og sådan gør vi (+ Ma). 73: Anita. 74: Inkräktarna (+ Ma). (CH)

**WIDERBERG, Bo** (8.6. 1930) – Svensk instruktør. Widerberg arbejder nu med projektet »Victoria«, der går helt tilbage til 1967. **Litt:** Sight & Sound, Spring 1972; Positiv 134, januar 1972; Kos, 133, forår 1977. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

72–74: Fimpen (+ Ma + P). 76: Mannen på taket/Manden på taget (+ Ma + Co-F + Co-Kl). (CH)

**WREDE, Caspar** (1929) – Norsk instruktør. Skønt Wrede betragtes som norsk instruktør, blev han født i Helsinki, hvor han studerede litteratur. Var en overgang teateranmelder. Kom i 1950 til England hvor han gik på instruktørkursus på Old Vic Theatre. Var i 1953 tilknyttet Oxford University Drama Society og satte i England flere teaterstykker op. Både »The Barber of Stamford Hill« og »Private Potter« blev først lavet af Wrede som TV-stykker i hhv. 1959 og 1961. **Litt:** Film & Kino 9, 1970. **Film:**

57: Bock i Örtagård/Op med moralen (I-ass). 58: John Gabriel Borkman (Eng, TV). 61: Take a Fellow Like Me (Eng, TV). 62: The Barber of Stamford Hill; Private Potter (+ Co-Ma). 70: En dag i Ivan Denisovichs liv. 74: Svermere (Ma). (CH)

**ZETTERLING, Mai** (24.5. 1925) – Svensk instruktør. Har i mange år været aktiv i England. Hun har skrevet manus til flere kort- og dokumentarfilm ikke mindst til BBC, hvor hun i 1975 havde succes med en film om Van Gogh. Hun har skrevet og instrueret et stykke om Strindberg til engelsk teater. Har udgivet bøgerne »Shadow of the Sun«, »Månen är en grön ost« og »Sagan om Katten« samt senest »Trækfugl«. Skal i gang med et stort projekt: »Det andet køn« efter Simone de Beauvoir. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

73: Visions of Eight/OL – set på en anden måde (afsnittet »The Strongest«). 75: Vi har många namn (+ Ma + S, TV). (CH)

**ÅHLIN, Per** (1931) – Svensk animator og instruktør. Var oprindelig reklametegner, men blev hurtigt interesseret i den kunstneriske side af arbejdet. Begyndte at tegne bogomslag og lavede dekorationer til Dramaten og andre teatre samt TV (spæset »Spader, Madame« + kost). Fik her kontakt med Hasse → ALFREDSSON og Tage → DANIELSSON, til hvis film han lavede animerede sekvenser, mest omfattende i »I huvet på en gammal gubbe«. Har lavet kortfilm til TV. Instruktørdebut med børnefilmen »Dunderklumpen«, produceret 1970–74, lavet i samarbejde med Beppe Wolgers (Ma + S) og Gunnar Karlsson (P). Den er en blanding af realfilm og tegnefilm (tegnede og reale figurer optæder samtidig i billedet). Laver nu bog- og ugebladsillustrationer og har planer om en tegnet opera-komedie. Åhlin har eget atelier i Malmö. Belønnet (1975) med Svenska Filminstitutets Guldbagga for sin »djupt självständiga animation« (i »Dunderklumpen«). **Litt:** Film in Sweden 2, 1972. **Film:**

64: Svenska bilder/Er svenskerne sådan? (anim). 68: I huvet på en gammal gubbe/ I ho'det på en gammel dreng (anim + Co-Ma). Ca. 70: Samlarna (anim, kortfilm). 72: Mannen som slutade röka/Manden, som holdt op med at ryge (anim). 74: Dunderklumpen (I + anim + art.dir + Kl, indspillet 70–74). 75: Ägget är löst/ Ägget er skørt (anim). (LØ)